

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V spravi prejemov mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Izserati:
 Enostopna petitičvrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabojne, osmrtice itd.:
 enostopna petitičvrsta po 20 vln.
Poslano:
 enostopna petitičvrsta po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izvenredne ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 5/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Prestolonaslednik v Pulju.

Iz Pulja poročajo z dne 24. t. m.

Ze dolgo pred prihodom posebne- ga vlaka, s katerim se je imel pripe- ljati Nj. c. in kr. visokost nadvojvoda Karol Franc Jožef, je bilo na cestah, ki vodijo na kolodvor, nenavadno živah- no življenje. Proti kolodvoru so drdra- le številne kočije in avtomobili, na tro- toarjih se je pa zbiralo vedno več lju- di, da nadvojvodu izkažejo svoje spo- štovanje. K prestolonaslednikovemu sprejemu so prišli na kolodvor pred- stojniki vojaških in civilnih oblasti: mornariški poveljnik admiral Haus, poveljnik vojne luke podadmiral Chmelar z svojim štabom, poveljnik brodograjskega nadvojvoda, pod- admiral Fiedler in Kirschmayer, kon- treadmirala Willenik in Seidensacher, artiljerijski brigadir generalmajor Hla- vaček, črnovojniški brigadir general- major pl. Szent György, mestni povelj- nik polkovnik Schefczig, polkovnik Sperl, genijski ravnatelj podpolkovnik grof Laveaulx, namestništvini svetnik grof Schönfeldt, občinski gerent baron Gorizutti in mnoge druge osebnosti.

Ob 11. uri 13 minut je vlak privo- zil na kolodvor. Njegova cesarska in kraljeva Visokost je izstopil v sprem- stvu svojega komornega predstojnika generalmajorja princa Zdenka Lobko- wita in službujočega komornika rit- mojstra van der Straaten, cesarskega namestnika princa Hohenlohe-Schil- lingsfürsta in deželnega orožniškega poveljnika podpolkovnika Vogelhuber. Vlak je vodil ravnatelj državnih želez- ničnih dvorni svetnik Galambos. Njegova c. in kr. Visokost je ogovoril vsakega izmed gospodov in se zelo zanimal za vojaške in civilne razmere v mestu, o katerih je bil Nj. Visokost zelo natanč- no poučen. Cercle je trajal približno pol ure. Nato se je prestolonaslednik odpe- ljal z mornariškim poveljnikom admi- ralom Hausom in spremstvom v avto- mobilu na pristaniški admiralat, kjer je stopil v galačoln, ki ga je prepeljal na »Lacromo«.

Po vseh cestah, kjer se je peljal nadvojvoda in ki so bile slavnostno okrašene z zastavami, so velike množi- ce tvorile špalir in prirejale prestolo- nasledniku navdušene ovacije. Moštva Lloydovih parnikov, ki so zasedrani ob obali, so pozdravljala nadvojvodo s krova z »Ura« klici.

Zvečer se je v mornariški kazini vršil obed za 43 oseb.

V soboto dopoldne je Njegova c. in kr. Visokost nadvojvoda Karol Franc Jožef inspiciral čete tukajšnje garnizi- je. Pregled se je vršil na vežbališču Valdebecco. Gospod nadvojvoda se je jako pohvalno izrazil o nastopu mošt- va. V svojem nagovoru na moštvo je prestolonaslednik sporočil hrabrim bo- jevnikom pristrčne pozdrave najvišjega vojnega gospoda in povdaril, da je bla- gor domovine v sedanji vojni v njih- ovih rokah in da je Njegovo Veličanstvo popolnoma prepričano, da bodo vojaki spolnili svojo dolžnost do zadnjega moža.

Po pregledu čet je Njegova c. in kr. Visokost v avtomobilu napravil izlet v okolico, kjer je bil posebno pristrčno sprjet v Medulinu.

K sprejemu so prišle krajevne ob- lasti s celokupnim ljudstvom ter učiteljstvo s šolsko mladino. Večina hiš je bilo okrašenih s cesarskimi in hrvat- skimi zastavami. Ko je dospel nadvoj- vodov avtomobil, prihajajoč iz Lužnja- na, na trg, so zadoneli navdušeni živio klici nadvojvodi prestolonasledniku, cesarju in armadi. Avtomobil je stal več minut med navdušenimi Medulinci in Njegova Visokost je dal poklicati navzočega domačega župnika deželne- ga poslanca Kirca ter se mu je zahva- lil za lepi, pristrčni sprejem, ki je nad- vojvodo očitno zelo razveselil. Med gromovitimi živio klici se je na to nad- vojvoda odpeljal dalje proti Pulju.

Opoldne je mornarični poveljnik admiral Haus na čast nadvojvodi pri- redil na »Lacromi« dejeuner.

Popoldne se je vršil izlet na Brione.

Ker je bil odhod določen na pol sedmo uro zvečer, se je na obali in na cestah h kolodvoru zbrala izredno ve- lika množica občinstva, ki je hotelo nadvojvodi, ki je določen, da nekoč pre- vzame žezlo avstroogrske monarhije, pred odhodom iz Pulja še enkrat videti in mu izkazati svoje spoštovanje.

Ker je pa postalo že precej kasno, se je moral Nj. Visokost odločiti, da se pelje z Brionov z galatenderjem narav- nost na kolodvor, odkoder se je poseb- ni dvorni vlak odpeljal proti 7. uri zve- čer. K slovesu so prišli na kolodvor ad- miral Haus, podadmiral Chmelarz ter predstojniki vojaških in civilnih obla- sti s službe prostimi višjimi častniki mornarice in armade.

Ko so nadvojvodi-prestolonasledni- ku povedali, da se je na cestah zbralo mnogoštevilno občinstvo, da bi mu še enkrat izkazalo svoje spoštovanje in ga ob slovesu pozdravilo, je Nj. Visokost

živahno obžaloval, da ni mogel še en- krat videti zvestega puljskega prebiva- lstva in sprejeti zagotovil njegove lojal- nosti in udanosti dinastiji in državi. Gospod nadvojvoda je želel, da se to njegovo živahno obžalovanje splošno objavi.

Rusini (Ukrajinci) na Kranjskem.

Pod gorenjim zaglavjem priobčuje Mihael Wyniarsky, urednik »Przemysl- skega Wistnyka« v sedaj na Dunaju izhajajočem znanem rusinskem dnevi- niku »Dilo« z dne 17. oktobra 1914, št. 196. o življenju rusinskih beguncev na Kranjskem vrlo zanimiv, od dunajske- ga državnega pravdnika cenzuriran podlistek, ki utegne zlasti naše Vrh- ničane zelo zanimati. Podlistek se v slovenskem prevodu glasi tako-le:

Na Vrhniki, dne 8. oktobra 1914. Veliko število galiških Rusinov, ki so morali v zadnjih tednih zapustiti Gali- cijo, živi tudi na Kranjskem v raznih krajih. Kmetstvo prebivalstvo je našlo precej primerne dela, večina si pa v prisiljenem brezdelju želi skorajšnjega povratka v domovino. Med posamezni- mi rusinskimi kolonijami ni nobene zveze; vsaka naselbina živi sama zase, druga od druge ne zve ničesar, tako da je težko kaj reči o življenju vseh Ukrajincev, naseljenih na Kranjskem. Popisati hočem samo življenje male rusinske naselbine iz Przemysla, ki je naseljena na Vrhniki v obližju Ljubljane.

Dne 9. septembra smo zapustili Przemysl tako naglo, da se večinoma nismo mogli za pot primerno pripra- viti, radi česar nas je mnogo odpoto- valo brez vsakih sredstev. Po dolgo- trajni vožnji smo prispeli dne 14. sep- tembra v Ljubljano, odkoder so nas v skupinah odpravili v sosedne kraje. Skupaj nas je prispelo v Ljubljano nad 500 ljudi, med temi je bilo 10 odstot- kov inteligence, ostali so bili kmetje iz Przemysla in okolice. Slednje so nastani- li v bližnjih vaseh, duhovnike po raz- nih župnijah, ostale, in sicer: uradni- ke, bogoslovce, avskultante, dijake, ne- kaj dam in več delavskih rodbin iz Przemysla, skupaj 67 oseb, so poslali na bližnjo Vrhniko. Tjakaj smo dospeli ob 8. uri zvečer. Na kolodvoru nas je sprejelo slovensko prebivalstvo, pri- jazno nas pozdravljajoč. Sprejemniki so nas spremili na občinski urad in so nam pomagali nositi prtljago. V ob- činski hiši smo bili pogoščeni in nato nastanjeni po raznih hišah, kjer stanu-

jemo sedaj že štiri tedne. Javno mo- ram poudarjati, da so Slovenci nam, Ukrajincem, zelo prijazni in potrež- ljivi, da z nami očitno sočustvujejo ter se trudijo, da nam je bivanje med njimi prijetno. Njihova prijaznost in pristna slovanska gostoljubnost osta- ne nam, Ukrajincem, večno v hvalež- nem spominu. V teh štirih tednih smo se tukaj privadili, kakor da bi bili do- ma. Pokrajina je krasna; krog in krog sami gozdovi in mogočno skalovje s prelepimi izprehodi. Ogledali smo si že bližnji Močilnik, kjer voda v presled- kih bruha iz zemlje; videli smo pro- slavljeno postojnsko jamo in druge nar- avne znamenitosti Kranjske. Res, prava naravna čuda! Pri naših izletih nas drage volje vodijo Slovenci. Vsako nedeljo smo pri sveti maši, katero bere v župni cerkvi z nami tukaj bivajoči P. Subrycky (župnik iz Brzegov, okraj Lisko). Pri službi božji poje naš pevski zbor pod vodstvom g. O. Kliša iz Prze- mysla. Slovincem naš grško - katoliški obred zelo ugaja, ker se vrši v razum- ljivem jim staroslovenskem jeziku. Za- to se vsake službe božje udeleži mnogo prebivalstva. Za dlje časa je le nekoli- ko pusto brez dela, ker nimamo razen izletov in malih domačih opravkov kaj delati. Nekateri od nas se uče sloven- skega jezika, ki nam je precej lahko razumljiv. Domače prebivalstvo sliši rado, če govorimo z njim v njihovem jeziku. Kakor je razvidno, na Kranj- skem ne živimo slabo. Ako bi nas ne mučila skrb za svojce, od katerih čisto nič ne vemo, kaj se je z njimi zgodilo in ako bi nas ne spremljalo koprnjenje po naši ubogi ožji domovini, mogli bi biti zadovoljni s svojo usodo.

Na veselo in hitro svidenje v do- movini!

Sarajevski umor pred sodiščem.

Srbski denar na jugu naše države.

Iz zapisnika priče Dragana Bubl- iča, (sotrudnik »Obzora«), kateri je bil svoječasnno zaradi sodelovanja pri Ju- kičevem atentatu obsojen na tri leta težke ječe, sledi, da celo gibanje, ki je inspirirano v nacionalistični smeri med omladino Hrvatske, Slavonije, Bosne, Hercegovine in Dalmacije, izhaja iz »Narodne Obrane«. Za časa obiska hr- vatskih visokošolcev v Belgradu l. 1912., pri kateri priložnosti so bila sprejeta v avdiencijo Vladimir Basilič in Luka Ju- kič od kraljeviča Aleksandra, je postala jugoslovanska misel med jugoslovan- skim dijaštvom živahnejša. Visokošol-

LISTEK.

Na dopustu!

Vtisi iz monarhije.

(Izvirno pismo našega vojnega poroče- valca.)

Prva doba gališke vojne je bila mi- nula. Ruski plaz, ki se je valil v deželo čez Brody—Lvov, se je sam od sebe ustavil — Rusi niso bili nikoli mojstri v ofenzivi! Velike izgube na ranjenih in mrtvih smo počeno poplačali in ruska premoč, ki so jo cenili na veliko divi- zij, se je nevarno skrčila, tako da je moral prej ali slej nastopiti oni trenu- tek, ko sta oba utrjena nasprotnika hlepela po odmoru in odpočitku. Ta trenutek nastopi v vsa ki vojni in tu- di v Galiciji je bilo tako.

Mi in Rusi smo potrebovali miru; potrebovali smo časa za prepeljavo ran- jencev, da dovoz svežih moči iz domo- vine in za dopolnitev živčnih in muni- cijskih zalog. Vsega tega je bilo treba tudi Rusom. Razlika med nami je bila samo ta, da smo se mi nahajali v nepo- sredni bližini naših najbogatejših re- surs: Češke, Moravske in Ogrske, ka- mor vodilo številne železniške proge in

izvrstne ceste, ki omogočujejo brzo zvezo in obširen promet, — medtem ko je postala za Ruse njihova neizmerna oddaljenost od središča jako neprijet- na. To je bila za nas ena ugodnost. Drugič smo mogli v tem času velik del ravnokar izvežbanih čet pripraviti za vojno in jih v najkrajšem času vreči v katerokoli smer. Tretjič je pa že stala pred vratmi nemška pomoč. Ugodni uspeh teh treh točk danes že čutimo.

Ta »odmor«, ki v resnici ni bil ni- kak mir, marveč doba najintenzivnej- šega dela, sem porabil za kratko poto- vanje nazaj v »monarhijo«; sicer nisem nikoli prišel preko mej monarhije, to- da radi krajšega pravimo tako in na- glašamo bolj »nazaj« nego »monarhi- jo«. Po dolgi odsotnosti je človek le ra- doveden, kako je doma, »pri materi«.

Bila je vlažnomrzla, meglena noč, ko sem se pozno, zelo pozno poslovil od našega zadnjega stana. Edini vlak, ki je na enotirni progi še vzdrževal civil- ni promet, je prišel še-le proti 3. uri zjutraj. Kdor se je hotel s tem vlakom peljati, je moral imeti legitimacijo, drugače mu je bradati črnovojnič ne- usmiljeno zabranil vstop na peron. Jaz sem imel takozvano »odprto povelje«, ki daje pravico do vožnje na vseh mo- gočih vozilih. Čakalnica je bila prena- polnjena z ljudmi, večinoma begunci iz

marmaroškega ozemlja; ljudem se je na obrazih še vedno zrcalil strah pred kozaki. Kakor se je kasneje pokazalo, je bil ta silni strah pred ruskimi med- vedi neopravičen. Toda ljudi se je en- krat polastil strah in zapustili so do- movino v brezglavem begu. In sedaj so čepeli tu s svojimi svežnji, v katere so v naglici povezali najpotrebnejše stva- ri. Večinoma so bile ženske s tropi majhnih otrok, ki so se boječe stiskali k materam — slike, ki jih lahko vsak dan opazuješ v velikih izseljeniških lu- kah. Mož skoro ni bilo med njimi; toda pač, v čakalnici II. razreda jih je bilo nekaj. Krepke, čvrste postave, ki bi bili pač lahko ostali doma kakor njihovi kmečki rojaki in vršili svojo domovin- sko dolžnost — kljub svojim notorič- nim ploščatim nogam. Le-ti mo ž je so tožili in vzdihovali — ženske ne! Žen- ske so bile močnejše, mirno so prena- šale svojo težko osodo, zaupajoč v moč svojih mož in v silo države, ki jih ne bo zapustila... Država je tudi storila svojo dolžnost: ko sem se vračal, so se ubogi ljudje že peljali nazaj na svoje domove.

Vožnja v nezakurjenem vozu ob občutnem mrazu ne spada ravno med najprijetnejše stvari na svetu. Le po- časi smo prišli naprej ob mogočnem gorovju Tatre. Na vsaki postaji živah-

no, pisano vrvenje; vsepovsodi valova- nje in gibanje kakor sredi sezije. Proti poldnevu smo dospeli v Žilino (nemško Sillein, mažarsko Czolna!). Nalašč sem se peljal v III. razredu, ker so me ljud- je zelo zanimali. Govore neko posebno slovansko narečje, ki ni ne slovaško ne poljsko, marveč jezik, ki je zelo podo- ben staropoljščini, kakor jo je pisal Kochanowski v 16. stoletju. Ornamenti- ka njihovih pisano vezanih oblačil ima poseben slog; posebno često je opaziti motiv vzhajajočega solnca. Od Žiline dalje smo se vozili po plodnem Pováž- ju; dobil sem za sopotnika slovaškega župnika, s katerim sva se o marsičem pogovarjala. On je govoril po slovaško, jaz po slovensko, pa sva se izvrstno razumela. Njegova zanimiva pojasnila o Slovakah, o njihovih narodnih, gospo- darskih in političnih razmerah, bodo kasneje kdaj prav prišla. Na vseh, tudi najmanjših postajah stoji vlak po cele ure. Na vseh kolodvorih so pripravljene prostori za »Rdeči križ«; tudi na naj- manjših postajah je vedno navzočih nekaj strežnic, da nudijo pomoč ran- jencem, ko se vozijo mimo. In ta slika se ne ponavlja na 10, 20 postajah; na stotine jih je in povsodi je opaziti isto požrtvovalnost, isto pripravljenost k pomoči. Povsodi izvrstne zdravstvene odredbe, povsodi dovolj noživil, no-

ci so dobili tedaj od belgrajske vlade denarno podporo. Kmalu nato je sledil Jukičev atentat. Svrha tega iz Belgrada insceniranega gibanja med jugoslovanskim dijaštvom je bila ta, pripraviti revolucijo za slučaj vojske med Srbijo in Avstrijo. Zaradi tega so bili redno hrvaški rad. dijaki, kadarkoli se je kdo od njih mudil v Belgradu, sprejeti od kraljeviča Aleksandra ali kakega drugega generala. Za časa sodnijske obravnave proti Jukiču in drugov je prišel v Zagreb neki srbski vseučilišni profesor, da izroči vsem obtožencem torej tudi priči pozdrav kraljeviča Aleksandra. Priča Teodor Popovič pravi, da je neki Milan Gjokič, veleindustriec iz Belgrada pripovedoval, kako je on prinesel v Zagreb od »Narodne Obrane« za obtožence velikosrbske sodne preiskave zbranih 60.000 kron, katere je v uredništvu »Srbobrana« izročil Svetozarju Pribičeviću, dru. Bogdanu Stojanoviču in dru. Budisavljeviču in da je razen tega imel še 8000 kron v isti namen.

Vloga dijaka Endlicherja.

Iz poročila o sarajevski obravnavi še posnemamo: Prebrana je bila izjava priče Rudolfa Heister-Habeduša. Ta priča je slišala od Ivana Endlicherja, predsednika jugoslovanskega ferijalnega društva na Sušaku, da je svrha nacionalistične organizacije, da dijaki povsod propagirajo idejo jugoslovanskega združenja in da na ta način pripravijo tla za vojsko proti Avstriji v korist Srbije. Imenovana organizacija ima v Belgradu visoke pokrovitelje, a svoje središča ima v Ljubljani.

Iz prebrane izjave priče Josipa Horvatiča sledi, da je ta priča bila znana s pričami Heisterjem, Alinovičem in Grčarjem. Posebno priča Alinovič se je obnašal kakor radikalni nacionalist in je pogostokrat pokazal voljo, da izvrši atentat na kateremkoli visokem dostojanstveniku. Alinovič je pripovedoval, da je v Belgradu več društev, ki imajo načrt, da ubijejo vse višje generale Avstrije, da bi tako ostala avstrijska vojska brez voditeljev. Taka društva se nahajajo tudi na Hrvatskem, v Bosni in Dalmaciji. Priča je bil zaradi svojih nacionalističnih tendencij večkrat kaznovan in izgnan iz Avstrije. Od Endlicherja, na katerega je bil opozorjen, je izvedel, da je društvo »Jugoslovansko dijaško ferijalno društvo« samo maska, pod katero se v jugoslovanskih deželah širi revolucionarna propaganda proti Avstriji. Za vse te svrhe dobiva društvo denar iz Srbije.

Podkupljeni listi za stvar Srbije.

Iz knjige »Narodna Obrana« je bilo prečitano obnem: »Narodna Obrana« je gledala, da se povsod širi sovražstvo Avstro-Ogrske proti Srbiji. V to svrhu bode posebno rabila tisek, da ga pridobi zase. Na ta način so pridobljeni ne samo srbski, ampak tudi nekateri avstro-ogrski, potem italijanski, francoski in ruski listi za stvar Srbije. Tako so pridobljeni listi »Balkan« v Čikagu in »Borba Balkana« v Saint Louisu.

Delovanje sokolskega društva.

Iz poročila sokolskega društva v Kragujevcu leta 1912/13., ki je bilo prebrano v Sarajevu, prinašamo nekatere zelo važne stvari. Iz poročila sledi, da je v Bosni veliko ulogo igralo — kakor se vidi iz ve-

leizdajalske sodne obravnave — tudi sokolsko društvo v Kragujevcu. To društvo je v prvi vrsti podpirala »Narodna Obrana« in sokolsko društvo v Brčki v Bosni. Tega sokolskega društva v Kragujevcu so bila kot društveni član srbska sokolska župa Bosne in Hercegovine s 40 društvi in 3000 člani, kot član glavnega je imenovan dr. Voj. Besarović v Sarajevu, a kot član strokovnega odbora Stevo Žakula, šolski ravnatelj, prej v Mostaru, sedaj v Sarajevu, in Cedo Milič iz Mostara. V poročilu sokolskega društva v Kragujevcu se nahajajo še sledeči silno zanimivi in važni stavki. Citiramo v prestavi dobesedno: »Mi moramo iti k našim bratom čez Drino. Mi moramo, da poiščemo mesto Sarajevu in obljubo sv. Save. Mi moramo, da prekoračimo Romanjo planino in da vidimo, zakaj je Travnik postal tako v meglo zavit. Enkrat že mora prenehati ona pesem: Aoj Bosno, siroče pred Bogom, zar ti nemaš nigdje ljudi od tvoega plemena...« — Kot predsednik sokolskega društva v Kragujevcu je naveden srbski major pehote Mihajlo Kovačević, kot predsednik nadzorovalnega odbora srbski topniški major Tasovac.

Govor državnega pravdnika.

Sarajevo, 24. oktobra. Po dokončani dokazilni razpravi je imel državni pravdnik svoj obtoževalni govor, v katerem je rekapituliral rezultat glavne razprave. Ta je podala neovrgljiv dokaz, da se je Srbija, ki ima zahvaliti svoj samostojni obstoj in pa pridobitev veliko ozemlja v prvi vrsti in glavno Avstro-Ogrski in ki vedno temu nasprotno proti Avstriji nastopa sovražno, vspodbujena od despotične carjeve države, katera Srbijo proti Avstro-Ogrski porablja vedno v svoje svrhe, pustila zapeljati tako daleč, da je hotela imeti na jugu med Slovani isto vlogo, kot Rusija na severu. Zapeljana od te megalomanije se Srbija ni ustrašila ničesar, da bi pod krinko jugoslovanskega edinstva v pokrajinah, kjer prebivajo južni Slovani, v prvi vrsti v Bosni in Hercegovini, delala na to, da se te pokrajine združijo s srbsko državo. Kakor je dokazano, sta stopila z morilci večkrat v dotiko tudi sam vojni minister in celo srbski prestolonaslednik proti vodilnim državnikom monarhije in proti umorjenemu prestolonasledniku. Vse drugo je storilo orodje srbske vlade — »Narodna Obrana«, ki je zastupila vse sloje avstro-ogrške monarhije, ki je za to pridobila kulturna, gospodarska in finančna društva v Bosni in Hercegovini, katera društva so bila »Narodni Obrani« orodje in sredstvo za preobratno delovanje in velikosrbsko propagando in veleizdajalstvo proti monarhiji.

Po izpovedbah obtožencev, ki se krijejo, je bil umorjeni prestolonaslednik namenom srbskih vladnih krogov na potu. Ti so sklenili, da se ga na vsak način iznebe. Srbska vlada je preskrbela zarotnike z denarjem in z orožjem. Sarajevski umor je samo nov člen dolge verige hudo delstev, ki jih je srbska vlada proti monarhiji v svoje imperijalistične smotre ali samo zanetila, ali pa tudi popolnoma izpeljala.

Državni pravdnik predlaga nazadnje za obtožence kazen, kakor je ista omenjena v obtožnici.

Zagovorniki govore.

Sarajevo. Po govoru državnega pravdnika so začeli govoriti zagovorni-

ki obtožencev. Zagovornik Prinčipa navaja v njegovo obrambo, da je postal žrtev belgrajskih zločincev. Princip da je mlad, neizkušen človek, ki sta ga okolica, v kateri je živel, in Belgrad fanatizirala in ga zavela k zločinu. Po njegovih mislih je zagrešil samo hudo delstvo umora. Tudi ni dovršil za časa atentata še starosti 20 let. Tudi glede drugih obtožencev skušajo zagovorniki dokazati, da niso zagrešili veleizdaje. Zagovornik dr. Zittler je celo trdil, da cela zadeva ne spada pred kompetenco sodišč, da je naša postavodaja pomanjkljiva in zanemarjena. Sodni dvor ga je zato ukoril. Po govorih zagovornikov se je oglasil še državni pravdnik, ki je na zagovore odgovarjal.

Cabrinovič prosil prestolonaslednikove otroke odpustjanja.

Nato se je oglasil k besedi obtoženez Cabrinovič: Četudi hoče Princip igrati junaka, vendar vsi obtoženci obžalujejo to, kar se je zgodilo. Obtoženci niso vedeli, da ima prestolonaslednik otroke, prosijo, naj se otrokom sporoči, da obtoženci svoje dejanje obžalujejo. Otroci naj jim odpuste. Obtoženci niso nikakoli zločinci, žrtvovali so se za stvar, o kateri so mislili, da je dobra.

Princip se baha.

Za njim se je oglasil Princip; v njegovi glasi se je porodila misel o napadu, zato je napad on izvršil. On se noče zagovarjati.

Sodba v sredo.

Nato se je glavna razprava zaključila: sodba se razglasi v sredo, dne 28. oktobra.

Z bojnih poljan.

Laži srbskega časopisja.

Naši so v bojih s Srbi ujeli tudi nekega višjega srbskega častnika. Ko ga pripeljejo pred naše častnike, pade na kolena, sklene roki in solznih očih in na celem telesu se tresoč prične prositi, naj store z njim, kar hočejo, samo oči naj mu ne izkopljejo. Naši častniki so se temu čudili in mu rekli, da je samoobešni umevno, da se bo po končani vojski živ in zdrav vrnil domov. Na vprašanje, kdo mu je to povedal, je odgovoril, da pišejo srbski časopisi, da avstrijski vojaki vsem srbskim ujetnikom izkopljejo oči in da to srbsko vojaštvo verjame. Tako brezvestno srbsko časopisje vara svoje ljudi, ki potem na avstrijskih vojakih izvršujejo krutosti, misleč da se s tem maščujejo.

Ohkovan slovenski fant iz Koroške.

Iz Ledenic se nam poroča: Iz naše občine je šlo več fantov na vojsko, med njimi tudi Franc Rešman, četovodja pri oddelku strojne puške III.-7. pri domačem 7. pešpolku. Doma je bil eden izmed najboljših, neustrašenih slovenskih fantov, ki ga nikjer ni manjkalo, kadar ga je klicala narodna dolžnost. Takega se je izkazal tudi na bojišču in je prejel »za svoje junaško zadržanje pred sovražnikom, za svoje požrtvovalno, vedno najboljši uspešno delovanje« cesarsko odlikovanje, in sicer srebrno hrabrostno kolajno I. razreda. Njegov stotnik, ki je poslal odlikovanje njegovemu očetu, je pisal ob tej

priložnosti to-le: Ponosen na to, da smem tega junaka šteti k svojemu oddelku, Vam pošljem Najvišje odlikovanje. V svojo največjo žalost moram priznati, da mi ni znano, kje da se nahaja Vaš dne 10. septembra pri Bardatowu s strelom v prsa ranjeni sin. Čeravno je treba reči, da je hudo ranjen, zaupam vendar v Boga, Vsemogočnega, da je obvaroval tega pridnega, otroško mi udanega, od vseh nas ljubljenega in spoštovanega podčastnika še živega. Žalibog so bila vsa moja dosedanja povpraševanja brezuspešna, vendar pa mi pravi glas srca, da mora biti živ. Vaše blagorodje, ne izgubite poguma, zaupajte na božjo pomoč, povejte vsem sorodnikom in znancom v lepi koroški deželi, da se bo polk z upravičenim ponosom vedno spominjal tega junaškega poveljnika in da bo njegovo ime ostalo nepozabno, dokler živijo »Khevenhüllernci«.

Orli topničarji na francosko-nemškem bojišču.

Jože Erjavec iz Broda, bivši načelnik šentvidskega okrožja Orlov, piše svojemu prijatelju v St. Vid:

»Dragi! Sprejmi prisrčen pozdrav s francosko - nemških poljan! Tako-le se spreminjajo časi — lansko leto si ti potoval po teh krajih, letos pa jaz. Iz Avstrije sem prišel v Kolin, od tu smo se peljali v Lüttich. Iz Lütticha smo šli k Namurju, kjer smo krepko streljali. Od tam smo šli k trdnjavi Maubeuge, kjer je bilo ujetih 40.000 Francozov. Potem smo šli v Brüsselj, iz Brüsselja pa v Antwerpen. Od tu prodiramo proti Parizu. Postavili smo se dosedaj še zmirom, kakor se spodobi za kranjskega Orla. Hvala Bogu! Bog daj še dalje tako! Pozdrav Tebi in vsem znancom! Tvoj Jože Erjavec.«

Bog spremljaj naše junake!

Pismo avstrijskega stotnika iz ruskega ujetništva.

Stotnik Viktor Rada je pisal svojim staršem v Mikdovu na Češkem to-le pismo: Ljubi starši! Kolikor toliko okrevan Vam sporočam, da ležim v ruski bolnišnici s tremi ranami: na glavi, na desni strani prsi in na desni nogi. Bolnišnica je moderno urejena. Negovanje je tako dobro, kakor si je le možno misliti. Posebno neka dama, soproga zdravnika-šefa, se trudi na požrtvovalen način, da pomaga povsodi. Sedaj sem izven nevarnosti in se nadejam, da ozdravim popolnoma. Morda Vam bom prihodnjič več pisal. Še enkrat pa moram izraziti dejstvo, da se trudijo zame na velikodušen način. Obiskujejo nas in pomagajo, kjer le morejo. Prišli so k nam neki veliki knez, potem generali stacije in drugi oficirji. Ravno kakor je bil tu neki baron Rupp, ki mi je dal denarja in knjig. Zdravniki so odlično spretni, na mirnosti, s katero delujejo, treba strmeti. Bodite torej brez skrbi radi mene! Takoj bom obedoval in mi jed diši izvrstno. Viktor. — To pismo so prejeli starši potom poizvedovalnega urada Rdečega križa in daje pomirjenja glede usode naših ujetih vojakov.

Cerkvena vest.

Zelo važno za č. gg. duhovnike. S 1. januarjem 1915 je k staremu bre-

vsodi roke, ki so pripravljene pomagati. Zares, ne samo armada, marveč celokupno prebivalstvo je v službi domovine. Do Dunaja se ponavljajo iste slike, z vedno enakim temeljnim tonom, različne le po krajevnih niansah, kakor se že peljemo po ogrskih ali po avstrijskih tleh. Sicer ne prevladuje več temperamentna žarkost kakor izpočetka vojne, pač pa hladna, mirna zaupljivost, in jaz mislim, da je bolje tako. Čustvo je sicer lepo, toda razum je boljši.

Ob 9. uri zvečer sem dospel na Dunaj. Kljub temu, da sem bil že prav pošteno utrujen, nisem šel takoj k počitku, marveč me je radovednost gnala v mesto. Kako je neki v cesarskem mestu? Ali se pozna, da je na tisoče mož odšlo na bojišče? Kako so ljudje razpoloženi? Ali so pogumni, veseli ali pa pobiti? Ko sem stopil na »električno«, sem bil vesnici presenečen. Predstavljaj sem si, da bodo ljudje vsled mnogih ranjencev in drugih vojnih prizorov potrti in žalostni — toda nič od vsega tega! Trgovine so bile deloma še sijajno razsvetljene, kavarne prenapolnjene, ljudje so se smejali in šalili kakor pred vojno, komaj je na čem spoznati, da smo v vojnem stanju! Iz nekaterih lokalov se glasi vesela, poskočna godba — Dunaj pač ostane Dunaj, mesto ocvrtih piščancev in sladkega mošta.

Šel sem v kavnarno »Evropa«. Dama in gospodje v elegantnih toaletah so polnili lokal, med njimi najrazličnejše uniforme vseh orožnih vrst, čast-

niki in moštvo. Vse proračunano na blesk in sijaj in zunanji efekt, prav kakor v miru. Častniki so se šalili in smejali; in sicer ne samo oni, ki brišejo prah po pisarnah, marveč tudi taki, ki so imeli v bližnjem času oditi na bojišče. Da, ravno ti so bili največjejši in najrazposajenejši. Danes smo še — kdo ve za jutri? Torej — vivamus, bibamus! Veselo zaupanje na končni uspeh, na zmago, odmeva iz vseh njihovih besed, ravno tako med moštvom.

V uradih, kjer sem imel najprej opraviti, ista slika. Nikjer čemernosti, nikjer pobitosti. Posebno so me zanimali obrazi onih gospodov, »ki morajo vedeti«, veliko boljje in natančneje vedeti nego nas kdo. Opazoval in študiral sem njihovo mimiko, toda povsodi sem videl tak mir in hladnost, kakor bi se ne bilo nič posebnega zgodilo; tako ravnodušno in mestoma celo veselo je bilo njihovo obnašanje, če se je govorilo o vojni. »To ne more biti slabo,« sem si mislil sam pri sebi, in res je bilo tako. Danes, teden dni kasneje, si njihov mir čisto lahko razlagam.

Ganjljiva je skrb, ki se na Dunaju izkazuje ranjencem. Tudi naši domači vojaki, katerih veliko število leži v augartenski palači, so te skrbi deležni. Ob tej priliki bi se na dunajske rojake obrnil s prošnjo, da pošljejo našim ranjencem stare slovenske ali hrvaške časopise. Zakaj, lahko uganete. V tujini, med ljudmi, s katerimi se človek pri najboljši volji ne more pogovoriti, je dolčas strahovita muka. In te muke

jih čisto lahko rešimo — to so si pač tudi pošteno zaslužili.

Obiskal sem tudi vojašnice. Krog njih je prav tako kakor na dan prve mobilizacije. Vrvenje in mrgolenje kakor v mravljišču. Kako so se motili tisti, ki so mislili, da bo Avstrija pri prvem napadu zadavljena! V resnici so vojašnice podobne ognjenikom, ki bruhajo vedno nove bataljone, ne morda pohabljenih, marveč krepkih ljudi, katerim ne manjka ne opreme ne izvežbanosti. V eni izmed vojašnic ravno kar pregledujejo pehotni bataljon, pripravljen na odhod. V zadnji vrsti se polkovnik ustavi pred nekim možem — častniškim slugom, ki po vsej priliki ni iznašel smodnika. Tudi jaz stopim bliže in sedaj mi je postalo jasno, zakaj se je polkovnik s svojim spremstvom tako smejal. Možu, ki ni imel na sebi nobene druge vojne opreme kakor častniško torbo, so tovariši namesto bajoneta vtaknili za pas grebačo in on je v resnici verjel, da to spada »zraven«, kajti drugače za svojega gospoda ne bi mogel skuhati čaja! Kak Napoleon se iz tega junaka pač ne bo razvil, pa saj tudi ne rabimo toliko Napoleonov — morda bolj »Napoleon — d'ors«-ov.

V nekaj dneh so bili moji opravki v domovini končani in sedaj je bilo treba zopet nazaj — v Galicijo. Štiri dni sem rabil do gor, pač dolga vožnja, toda zelo poučna in tudi tolažljiva. Vlak za vlakom drdra mimo mene, vsi prenapolnjeni z vojniki, ki bodo sveži in neoslabljeni morda odločilno posegli v

boje; razen tega vojni material v ogromnih množinah. Od kod se vse to jemlje? Kolikor bolj se bližamo vojnemu prizorišču, toliko očitnejša postaja moč naše države. Brezkončne vrste voz na železnici, brezkončne vrste voz na cestah, in vse v tisti smeri: v Galicijo! Koliko se je še le po drugih potih spravilo tjekaj? Komaj si je moči predstaviti, koliko dela, energije in naporov je treba, da se ves ta ogromni človeški in materialni aparat vodi in obvladuje z ene pisalne mize! Pri tem pa vsepovsod najboljša volja. Iz voz z znanimi napismi »40 mož — 6 konj« done krepki vriski, ki jih tu in tam prekinjajo veseli napevi harmonike; vsi vozovi so okrašeni s smrečjem in pisanimi zastavicami — vojno navdušenje se noče poleči! Ali — ali! Do drugega »ali« je najbrže še daleč, odločitev še ne bo padla v dveh dneh, kar tudi vsak ve; toda ravno ta okolnost je ono, kar nas navdaja z največjim navdušenjem: Čeprav danes natanko vemo, da je vojna zelo krvava, čeprav se ogromnih žrtev, katere treba doprinašati, mnogo bolj zavedamo nego izpočetka — kljub temu nobenega popuščanja, nobenega odnehanja, marveč vedno pogumnejša odločnost, da se podjetje do kraja vzdržimo. Človek se mora v resnici čuditi; četudi se je veliko pričakovalo, je treba vendar reči, da to, kar se vidi danes, po prvi vojni fazi, prekaša vsa pričakovanja.

Zaenkrat ždim še v majhnem, prastarem poljskem mestecu in čakam prve priložnosti, da pridem bliže k fronti.

virju poleg psalterija obvezno predpisana tudi poraba knjižice «Variationes in Divino officio» z najnovejšimi izpremembami in določbami sv. stolice. Novi brevir, ki vpoštevava Variationes bo ostal za desetletja neizpremenjen. Večina č. gg. si bo omislila torej do novega leta novi brevir, drugi si bodo pa še dalje pomagali s psalterijem in knjižico Variationes. Ker bo popraševanje po novem brevirju ali pa knjižici Variationes z novim letom vsesplošno in ker je zveza z zunanjimi državami zaradi vojske zelo počasna večkrat tudi nemogoča, opozarjamo s tem č. gg. duhovnike, da nam nemudoma in z obratno pošto naznani, če si bodo z novim letom omislili knjižico Variationes ali psalterij in Variationes skupaj ali celoten novi brevir. Kdor se takoj ne zgleda, mu ne moremo garantirati, da mu bo mogoče pravočasno do 1. januarja potrebno nabaviti. Novi proprij ljubljanske, lavantinske, tržaške, goriske in krške škofije do novega leta skoro gotovo ne izide, ker bo vsak teh proprijev zelo tenak, ga bodo gg. k novemu brevirju lahko priložili. Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Poljaki.

ZBOROVANJE DLUGOSZOVE STRANKE.

Krakov, 24. oktobra. Včeraj se je vršilo zborovanje Długoszove skupine poljske ljudske stranke, ki so se ga med drugimi udeležili poslanci Długosz, Bojko in Kendzior; navzoča sta bila pa tudi načelnik poljskega kluba dr. Leo in deželni maršal dr. vitez pl. Niezabitowski. Po daljši razpravi je bilo sprejetih več resolucij, v katerih se zahteva takojšnja državna pomoč za Galicijo, in sicer: Nemudoma izplačati zneske za rekvirirane konje, živino, živila itd. ter za druge vojne datjave; preskrbeti je iz drugih kronovin zadostno število vprežne živine za galjsko poljedelstvo in drugega poljedelskega inventarja; za najrevnejše prebivalstvo je preskrbeti brezplačna živila, stavbni material in kurivo, krmo za živino in brezplačno prevažanje vseh teh potrebščin po železnicah; podreti sežgane in demolirane vasi in popraviti ceste in mostove; preosnujejo naj se zdravstvene odredbe. Te resolucije predloži posebna deputacija ministrskemu predsedniku, vojnemu ministru in armadnemu vrhovnemu poveljstvu. Končno se je sprejela resolucija, da se za prve dni novembra skli-

če v Krakov zborovanje poljskega kluba.

K RAZKOLU V POLJSKEM VRHOVNEM NARODNEM ODBORU.

Krakov, 23. oktobra. Kakor znano, se je na tukajšnji konferenci z dne 16. avgusta, katere so se udeležili zastopniki vseh poljskih skupin v državnem in deželnem zboru, dosegel sporazum vseh poljskih strank in ustanovil vrhovni poljski narodni odbor, v katerem so bile zastopane vse stranke. Odbor se je delil v dva oddelka: vzhodnogališki in zapadnogališki oddelki. Načelnik vzhodnogališkega oddelka je bivši načelnik poljskega narodnega sveta deželni poslanec Tadej Cienski, načelnik zapadnogališkega oddelka pa poslanec prof. dr. Ladislav Jaworski. Glavna naloga vrhovnega odbora je bilo nadzorstvo in preskrba poljskih legij. Ko so Rusi zavzeli Lvov, so nastala v vrhovnem odboru vsled spletke Vsepoljakov in Podolcev nesporazumljenja, ki so končno dovedla do tega, da se je vzhodnogališka strelska legija razšla. Člani naprednih in poljsko-demokratskih strelskih društev so nato vstopili v zapadnogališko legijo, velik del je vstopil v črno vojsko in le nekaj malega vzhodnih legijonarjev je sploh odložilo orožje. Voditelj vzhodnogališke vojaške komisije je bil vsepoljski državni poslanec grof Skarbek. O zadržanju tega poveljnika in o razpustitvi vzhodnogališke legije so pred nekaj dnevi razpravljali v konferenci vzhodnogališkega oddelka, v kateri se je z večino glasov sklenilo, da se opraviče grofa Skarbeka ne vzamejo na znanje. V isti stvari se je minulo sredo razpravljalo v plenarni seji poljskega narodnega odbora; seja je bila dokaj burna. Po večurni diskuziji se je s 16 proti 6 glasovom odobril sklep vzhodnogališkega oddelka, nakar so zastopniki vsepoljske frakcije izjavili, da izstopijo iz narodnega odbora. Odbornika ekselencija Glombinski in Lvovski mestni predsednik Neumann kljub objavi nista prišla k seji. Svoj odstop iz narodnega odbora so prijavili med drugimi Tadej pl. Cienski, Witold knez Czartoryski, Aleksander grof Skarbek in glavni urednik »Gazete Narodowe« dr. Aleksander Voyt.

POSLANEC BREITER V LVOVU.

Krakov, 24. oktobra. »Glos Naroda« poroča, da je poslanec Breiter za časa ruskega vpada ostal v Lvovu. Begunci pripovedujejo, da so videli Breiterja mirno se sprehajati po Lvovu.

Bitka od Varšave do Karpatov. — Naša armada se bori z veliko rusko silo. — Atentat na nekega našega poveljnika. — Nemška ofenziva pri Avgustovu. — Boj pri Ivangorodu. — Varšavske banke se selijo v Petrograd. — Pred važno odločitvijo v srednji Galiciji.

»Boj za prvenstvo v Evropi« lahko imenujemo velikansko borbo, v katero je zapletenih pet evropskih velesil. Na štirih bojiščih se bore vojaki za zmago. O veliki bitki, ki se vrši od Karpatov pa do varšavskega zidovja in še naprej, danes ni posebnih poročil. To je čisto umevno. Boji na črti Medyka—Stari-Sambor so pravi trdnjavski boji. Ped za pedjo zemlje je treba jemati globoko zakopanemu sovražniku, vsako posamezno višino se zavzame le z naskokom. Da se pa to doseže, je potrebno najprej močno artiljerijsko streljanje, da napravi sovražne pozicije zrele za naskok. Zato je umljivo, da je vsako pro-

diranje odvisno od slučajne formacije ozemlja.

Iz najnovejšega poročila našega generalnega štaba se vidi, da so naše in nemške čete na 500 kilometrov dolgi črti v boju z Rusi, ki so pritegnili v bojne operacije tudi sibirskie, kavkaške in turkestanke čete. V srednji Galiciji, kjer so tako naše kakor ruske čete v utrjenih pozicijah, je boj zaenkrat še neodločen. Naši so dosegli lepe uspehe jugovzhodno od Przemysla in ob spodnjem teku reke San.

Cel svet pa mora biti ogorčen nad načinom ruskega vojskovanja. Uradno se namreč poroča, da je Rusija razpisala 80

tisoč rubljev, to je okoli 260.000 kron, za glavo nekega avstrijskega vojskovodjo. In v resnici je bil že poizkušen na tega poveljnika atentat, ki se je k sreči ponesrečil. Srbija je naročila morilce, da so ustrelili prestolonaslednika Avstro-Ogrske, Rusija pa podkupi morilce, da bi se na zavraten način iznebila vojskovodij, katerih zmožnosti so ji nevarne. Srbija in Rusija si v tem lahko podasta roki.

× × ×

Dunaj, 25. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se razglša: Na severovzhodnem bojišču stoje sedaj naše armade in močne nemške sile v skoro nepretrgani črti, ki se vleče od severnega vzhodja Karpatov čez Stary-Sambor, čez vzhodno trdnjavsko ozemlje Przemysla, ob spodnjem Sanu in čez poljsko ozemlje Visle do Plozke (leži okoli 100 km severovzhodno od Varšave ob Visli), v boju proti glavni moči Rusov, ki so pritegnili v boj tudi svoje kavkaške, sibirskie in turkestanke čete.

Naša ofenziva čez Karpatje je pritegnila nase močne sovražne sile.

V srednji Galiciji, kjer sta oba nasprotnika v utrjenih pozicijah, bitka v splošnem stoji. Jugovzhodno od Przemysla in ob spodnjem Sanu so naše čete v zadnjih dneh izvojevale večkratne uspehe.

Na Ruskem Poljskem so na obeh straneh postavili v fronto močne sile, ki se od včeraj jugovzhodno od Visle med Ivangorodom in Varšavo bojujejo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

Atentat na nekega našega poveljnika.

Dunaj, 25. oktobra. Iz vojnega poročalskega stana se poroča: Način ruskega vojskovanja se vsled poročila iz zanesljivega vira kaže v novi luči: Rusi so razpisali 80.000 rubljev nagrade za tistega, ki bi ujel ali usmrtil nekega našega vojskovodje. S tem je pojasnjen k sreči brezuspešen atentat na nekega našega poveljnika.

× × ×

Berolin, 24. oktobra. (Kor. urad.) Veliki glavni stan, 24. oktobra dopoldne: Vsi ponovni ruski napadi zapadno od Avgustova so bili odbiti.

× × ×

Berolin, 25. oktobra. Veliki glavni stan poroča: Na vzhodu so naše čete pričele z ofenzivo proti Avgustovu.

Pri Ivangorodu se bojujejo naše čete ramo ob rami z avstrijskimi četami. Ujele so 1800 Rusov.

× × ×

POLOŽAJ V PETERBURGU.

Petrburžani še vedno sodijo, da se Rusi in Francozi povsod zmagovito vojskujejo. Rusko umikanje v Galiciji tolmači peterburška brzjojavna agencija za strateško šahovsko potezo, ki ga je ukazalo vodstvo armade. Čez tedne šele in po ovinkih je ruska inteligenca izvedla o ruskih porazih v Vzhodni Prusiji, kar jo je zelo pobillo.

ANGLEŠKO POROČILO.

Kristijanija, 25. oktobra. Listu »Times« poročajo iz Peterburga, da je bilo izpraznjenje Poljske zahodno od Visle le strateški manever v načrtu ruskega vrhovnega poveljstva. Sedaj ni več potrebno, da bi prepustili še nadaljno ozemlje. Prodiranje Rusov se je pričelo.

ODHOD RUSOV IZ ČERNOVIC.

»Az Est« poroča iz Dorne Vatre, da so se umaknili Rusi iz Černovic v najlepšem redu proti občinama Mahalla in Bojan. Oblasti zahtevajo tehnične čete, da obnove zvezo med Černovicami in rumunsko mejo.

OLAJŠAVE V ČERNOVICAH.

Med rusko vlado v mestu je zelo veliko dobrega storil metropolit grško-orientalski nadškof, tajni svetnik Vladimir pl. Repta. Njegovemu ugledu in modrosti se mora prebivalstvo zahvaliti za vse olajšave v najhujšem času. Ko so došli Rusi, se je z njimi pogajal za znižanje vojne odškodnine in jim je ponujal svojo dragoceno krono in druge dragocenosti. Po več tednih ga je pozval ruski gubernator, naj ukaže moliti za carja, kar je odločilno odklonil, a Rusi se niso upali proti njemu nastopiti s silo.

RUSI ZAPUŠČAJO TUDI SEVERNO BUKOVINO.

Budimpešta. V Černovicah so vsa javna in priv. poslopja nepoškodovana. Rusi zapuščajo tudi mesta severno od Černovic.

RUSKE OBLASTI ZAPUSTILE GRODNO.

Iz Krakova poročajo: Ruske oblasti in zavodi so se iz Grodna preselili v Slonim ob Šavi, ki leži na skrajnem vzhodu gubernije Grodno.

VARŠAVSKE BANKE SE SELIJO.

Varšava, 26. oktobra. Tukajšnje banke so odpeljale svoje premoženje na oklopnih vlakih v Peterburg.

VAŽNE OPERACIJE MED JAROSLAVOM IN SAMBOROM.

Dunaj, 26. oktobra. Vojni poročevalec lista »Morgen« poroča o velikih operacijah med Jaroslavom in Samborom, kjer je pričakovati važnih odločitev.

NAČELNIK NAŠEGA GENERALNEGA ŠTABA BARON CONRAD PL. HÖTZENDORF O POLOŽAJU.

Načelnik našega generalnega štaba baron Conrad pl. Hötendorff je sprejel 23. oktobra inozemske zastopnike časopisja. Izjavil je, da je utemeljeno upanje za izpolnitev težavne prevzete naloge, za državati sovražnika in ga pregnati. Naša kratka poročila obsegajo neolepsano resnico; medtem ko mislijo sovražniki, da postopajo diplomatsko, če lažejo in zamolčujejo. Način našega vojskovanja je povsod in vsak čas viteški.

IZGUBE AVSTRIJSKIH ČASTNIKOV LETALCEV.

Po sedanjih seznameh o izgubah so mrtvi 4 naši letalni častniki; 10 jih je ranjenih ali ujetih.

KOLERA V ARMADI POJENJUJE.

Vojni poročevalci poročajo: Število vojakov, ki so oboleli na kolero in na griži, se vsled ukazanih sanitetnih odredb stalno znižuje. V posameznih slučajih se je dobro izkazalo zdravljenje s krvjo in z ogljem. Tudi umrljivost ponehava.

DRAGINJA V GALICIJI.

»Czas« poroča, da vlada velika draginja v Rzeszowu, Dembici, Bochninji, Tarnowu in v drugih krajih, v katere so vpadli Rusi. Živil zelo primanjkuje. Kilogram črnega kruha stane 1 K 20 do 1 K 60 h. Primanjkuje mesa, slanine, premožga in moke. Prekupci izrabljajo položaj in nečuvno povišujejo cene.

POLJSKE LEGIJE V BOJU.

Krakov, 24. oktobra. O bojih poljskih legij piše »Nowa Reforma«: Na Poljskem se bori le en oddelki poljskih legij, in sicer 1. polk pod poveljstvom polkovnika Pilsudzkega. Dva druga pehotna polka sta se borila proti Rusom na severnem Ogrskem in potem kot avantgarda prekorčila Karpatje; sedaj zasledujeta Ruse dalje v Galiciji. Na bojišču je razen tega več konjeničkih polkov in artiljerija. 1. pešpolk je sedaj v tretji bojni fazi; v drugi fazi je oddelek legijonarske kavalerije pri Czarkowu uničil eno kozaško stotnijo. Tretja faza se je začela 29. septembra. Od 2. oktobra dalje, piše neki legijonar, neprestano slišimo grmeti topove. Na našem potu vidimo povsod demontirane topove, puške, mrtve konje itd., kar vse puščajo za sabo Rusi. Plamen gorečih vasi, ki jih zažigajo Rusi, nam sveti na poti. Veliki požari so divjali zlasti pri Sandomiru, krog katerega so se več dni vršili ljuti boji, ki so se končali s sijajno zmago zavezniških čet. Velika opustošenja smo našli pri Opatovu na Poljskem, katero mesto je bilo od vseh strani bombardirano. Zmaga na tem kraju je tem pomembnejša, ker tod ni nobenih železnic, ceste pa v groznem stanju. Poljsko prebivalstvo v teh krajih trpi strašno bedo.

ZAKAJ SE RUSI NISO DOTAKNILI PETROLEJSKIH VRELCEV V GALICIJI.

»Wiadomosci polskie z Pragi« poročajo z Drohobycza: Ko so vkorakali Rusi pod poveljstvom generala Černajeva, so bili sprejeti zastopniki angleških in francoskih bančnih skupin, ki so prosili, naj se Rusi ne dotaknejo petrolejskih vrelcev. Černajevu je čez en dan brzjojavila ruska vlada, naj v korist ruske države mesto in petrolejske vrelce posebno štiti. Ravno tako je postopal v Boryslawu.

PRINC KAROL LOBKOWITZ RANJEN.

Bilin, 25. oktobra. Princ Karol Lobkowitz, sin kneza Ferdinanda Zdenka Lobkowitza, je s severnega bojišča došel na tukajšnji grad; ranjen je ne nogi.

RUSKI GENERAL V HOHENMAUTHU.

Hohenmauth, 25. oktobra. S transportom ranjencev je došel semkaj en ujeti ruski general z 8 ruskimi vojaki. Internirali so jih v sobi tukajšnje infekcijske bolnišnice.

CAR NIKOLAJ ODLIKOVAL VRHOVNEGA POVELJNIKA RUSKE ARMADNE.

Car Nikolaj je odlikoval generalisima velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča za njegovo hrabrost, eneržijo in

KOZAKI.

Važen del ruske armade tvorijo kozaki, ki so od mladih dni navajeni orožja in konj. Kozaki so kakor ustvarjeni za po-

izvedovalno službo in za prednje straže. Naša slika kaže, kako plavajo kozaki na konjih čez neko reko.

neomajno vztrajnost z redom sv. Jurja 3. razreda.

1500 KURJENIH ŽELEZNIŠKIH VOZ ZA RUSKE RANJENCE.

Čez Dunaj se poroča iz Peterburga, da je pripravilo rusko prometno ministrstvo že 1500 kurjenih železniških voz, 1400 jih pa pripravlja.

VODITELJ RUSKIH SOCIALISTOV MALINOVSKI PADEL.

Na gališkem bojišču je po ruskih poročilih padel voditelj ruskih socialistov v ruski dumi, Malinovski.

MESTA JUŽNE RUSIJE POLNA RANJENCEV.

Peterburg. Južna Rusija je prenapolnjena z ranjenci. V Odesi je 35.000

ranjencev. Pred nekaj dnevi je vrgel neki nemški aeroplan na Varšavo več bomb. Železniška postaja je znatno poškodovana.

VOJNO STANJE NA DALJNJEM VZHODU.

Iz Kodanja se poroča: Car je senatu naročil, naj se proglasi vojno stanje na sibirski železnici med Bogotolom in Inokantjevo, na transbajkalski in na vzhodno kitajski železnici, da se zagotovi mir in nemoten promet. Armadni poveljniki v Omsku, Irkutsku in v Amurju izvedejo vojno stanje na omejenih železniških progah.

Nemške čete onstran kanala Yser-Yper. — Trdovratni boji za Verdun. — Nemci odbili francoski napad v južni Alzaciji.

Velika bitka na Francoskem ima sedaj dve točki, kjer še ni izenačeno razmerje moči in na obeh točkah se jasno kaže nemška premoč.

Okolica Verduna je ena teh dveh točk, kjer Nemci sicer korakoma, pa gotovo pridobivajo tla. Tu se vrše silno hudi boji in prodiranje Nemcev je tu največje važnosti. Kajti kakor dosedaj na celi fronti, se bodo tudi na severnem krilu vršili ti boji, ko bodo enkrat izenačene bojne sile, vedno na istih točkah, in ker je morje preprečilo nadaljne obkoljevalne poskuse, bodo tudi tu prenehali frontalni napadi kot brezuspešni. In tako ostane važnost Verduna v prvi vrsti, ker le s tem, da se predre sovražnikova vojna črta, se bo dosegla velika odločitev in to bi Nemci najuspešnejše lahko dosegli pri Verdunu.

Severno krilo je druga točka, kjer se sedaj vrše izredno trdovratni boji. Zavezniki se zelo trudijo, da bi obdržali črto ob kanalu Yser-Yper. Kljub temu se je Nemcem, ki so po raznih poročilih ojačeni z 12 armadnimi zbori, posrečilo, da so prekoračili ta kanal, vsled česar je olajšano nemško prodiranje proti Dünkirchnu in Calaisu. Nemci stoji sedaj že 70 km pred Calaisom, torej komaj tri dnevne pohode. Ta položaj je za Angleže skrajno neprijeten, ker sedaj bo treba že varovati lastno državo, ne samo opiralno točko Calais. Angleži bodo zopet kot v Antwerpnu izdali parolo: Vztrajati do zadnjega moža! Brez dvoma bodo na Angleži zopet prvi, ki se ne bodo držali svoje parole in tako se bo Nemcem posrečilo priti, če ne delj, vsaj do Dünkirchna in Calaisa, ker hočejo na vsak način doseči bližnje in večje opiralnice za svoje operacije proti Angleški kot je Antwerpen—Ostende. To je najbrže edini namen močne nemške ofenzive od Lille proti severu. Nemci bodo šli tako daleč proti zahodu, kolikor smatrajo za potrebno. Kajti sedaj ne bi bil nikak velik uspeh več potisniti sovražnika proti jugu, kvečjemu nevarnost, da bi bili Nemci za hrbtom vedno ogroženi.

× × ×

Berolin, 24. decembra. Veliki glavni stan poroča: Boji ob kanalu Yser-Yper so izredno trdovratni. Na severu se nam je posrečilo z znatnimi silami prekoračiti kanal. Vzhodno od Ypresa in jugozahodno od Lille naše čete v hudih bojih počasi prodirajo.

Ostende so včeraj na popolnoma brezuspešen način obstreljevali angleške ladje.

V Argonskem gozdu so tudi napredovale naše čete. Zaplenjenih je več strojnih vušk in vjetih množica Francozov. Dva francoska letalna stroja sta bila tu razstreljena.

Severno od Toula pri Floreyu so Francozi odklonili ponudeno premirje, da bi lahko pokopali svoje mrtve, ki leže v velikem številu pred bojno črto in da bi spravili z bojiščja ranjence.

× × ×

Berolin, 25. oktobra. Veliki glavni stan poroča: Yser-Yper so med Nieuportom in Dixmuidenom po ljutih bojih dne 24. t. m. prekoračile nadaljne močne čete. Vzhodno in severovzhodno od Ypresa se je sovražnik postavil v boj. Kljub temu se je posrečilo našim četam na več krajih točke prodreti. Okoli 500 Angležev, med njimi en polkovnik, je bilo ujetih.

× × ×

URADNO FRANCOŠKO POROČILO.

22. t. m. se je izdalo v Parizu sledeče uradno poročilo: Aktiviteta, ki

jo je razvijal včeraj sovražnik, ni glede na silovitost danes nič pojenjala. Med morjem in La Baséem se je bil boj z veliko srditostjo, ne da bi se bilo posrečilo Nemcem tam vrteti nazaj belgijsko armado ali francosko-angleške čete. Med Arrasom in Oisem je tudi razvil sovražnik velike napore, ki pa niso dosegli nikakega uspeha. (Oficielni komunikacije torej poročajo le o tistih uspehih, ki jih ni dosegla nemška armada, ne govori pa čisto nič o lastnih uspehih.) V Argonih smo napredovali med Saint Hubertom in Foret de Paris. Severno od Verduna smo pridobili tla v smeri proti Haumontu in Brabant-sur-Meuse. V Woëreju smo odbili napad v smeri na Chaplon. Iz Londona se poroča, da so na 13 kilometrov v severni Belgiji angleške ladje razstrelile s svojimi topovi neki nemški proviantni vlak.

23. oktobra se pa iz ariza uradno poroča: Na našem (francoskem) levem krilu nadaljujejo znatne nemške sile najhujše napade osobito pri Dixmuidenu, Warnetonu, Armenteresu, Radinghamu in pri La Basseeu. Zavezniki vzdržujejo svoje postojanke. Na ostali fronti je podvzel sovražnik le delne napade, ki so bili vsi odbiti osobito pri Fricourtu (severno od Alberta, na planoti zahodno od Craonneja, v ozemlju Soudina, v Argonih, pri Four de Paris, južnovzhodno od Varennesa in v ozemlju Malancourta in v Woewre pri Champlonu južnovzhodno od St. Mihiela in v gozdu pri Aillyju. Lahko smo napredovali v Argonih in južno od Woewreja proti gozdu Mortmare.

FRANCOŠKO URADNO POROČILO O BITKI NA LEVEM KRILU.

Uradno francosko poročilo dne 23. t. m. ob 3. uri 25 minut izvaja: Na našem levem krilu nadaljujejo znatne nemške sile svoje silovite napade, osobito pri Dixmuidenu, Armenteresu, Radinghemu in pri La Basseeu. Postojanke, zasedene po zaveznikih, so se držale. Na ostali vojni črti je podvzel sovražnik le delne napade, ki so bili vsi odbiti, osobito v Fricourtu, vzhodno od Alberta na planoti zahodno od Craonneja, v okolici Souaina v trgovskem gozdu, v Four de Paris južnozahodno od Varennes in v okolici Malancourt.

ANGLEŠKE LADJE, KI SO OBSTRELJEVALE NEMŠKO DESNO KRILU.

Arhibald Huard piše v »Daily Telegraphu«: Pomorskega boja ob obrežju so se udeležili monitorji »Mersey«, »Humber« in »Severin«, ki so bili zgrajeni za Brazilijo, a jih je kupila admiraliteta, ko je izbruhnila vojna. Navedeni monitorji so zavarovani z 2½ palčnim oklopom in vozijo 11½ vozla. Oborožen je vsak monitor z dvema šestpalčnima topoma; krogla tehta 100 funtov in se top vsako minuto lahko devetkrat izstrelji. Nadalje je oborožen vsak monitor z dvema 4,7 palčnima havbicama s 35funtnimi krogli, s 4 trifuntnimi krogli in s 6 topovi, ki izstreljujejo navadne krogle.

TUDI FRANCOŠKO VJNO BRODOVJE SE JE UDELEŽILO BOJA PRI NIEUPORTU.

»Daily Chronicle« poroča, da je posleglo v boj med Nieuportom in Ostendom tudi francosko brodogojstvo, ki je podpiralo akcije angleško-francosko-belgijskih čet. Zavezniki napenjajo vse sile, da preprečijo Nemcem prehod čez reko Yser. (Nemški veliki generalni štab je že poročal, da so prekoračili Nemci na severu z velikimi silami Yser-ski prekop).

ANGLEŠKO POROČILO O BOJIH PRI AISNI IN JUŽNO OD NIEUPORTA.

London, 24. oktobra. (Kor. urad.) Tiskovni urad objavlja poročilo očividca iz

britskega glavnega stana o bojih ob Aisni in južno od Nieuporta. Poročilo slove: Uspeh bojev je zadovoljiv, dasi ni odločilen. Levo krilo zaveznikov je ob Aisni kljub sovražnikovu odporu znatno napredovalo. Naloga desnega krila je bila, upirati se sovražnikovu pritisku. Vsi boji na severu imajo le pripravilni značaj. Na severnem ozemlju so slabe zveze, ker je polno močvirij, ki so preprežena z nešteti jarki in ribniki. Sovražne sile so sestajale večinoma iz konjenice, ki so jo podpirali pehotni lovci in številne strojne puške. Drugod stoji številna pehota. Veliko hiš je urejenih za brambo in v sobah stoji brzostrelni topovi. Oster spopad se je vršil v edinem hribovitem ozemlju pri Mons de Cats blizu Hasebroucha. Tu je padel princ Maks Hesenski. Pokopan je bil s tremi angleškimi častniki na samostanski zemlji. Zalosten pogled nudijo razdejane vasi, v katerih leže po cestah mrtvi konji, krave in prešiči. Videti je bilo tudi trupla mrtvih Nemcev, ki so jih potem prebivalci pokopali. Prizor vsega tega razdejavanja in pogled na grobove z lesenimi križi, okrašenimi s cveticami, je nepozabljiv.

BOJI V VOGEZIJH.

V južnih Vogezijh je bil odbit francoski napad na Dammekirch.

BOJI NA ZAHODNEM BOJIŠČU.

Iz Rotterdamu se 23. oktobra poroča: Na nizozemskem Flanderskem se je čulo tudi minulo noč in danes s severozahoda gromenje težkih topov. Begunci pripovedujejo, da obstreljujejo Angleži morske toplice Westende. V Vlissingnu so radi gromenja topov šlepetale šipe. Sodi se, da se je bila pomorska bitka. Londonski uradni brzojav poroča 12. t. m.: Sovražnik je včeraj cel dan hudo napadal fronte zaveznikov, a je bil vržen z velikimi izgubami. Belgijska armada se je pri obrambi svojih postojank posebno izkazala. Zadnje štiri dni so branili Belgiji nad 30 km dolge strelske jarke z največjo hrabrostjo proti strašnim napadom in so ob raznih prilikah izvedli hude protinapade. Iz Genfa se poroča: Tukajšnji Francozom prijazni listi, kakor »Gazette de Lausanne«, svare Francoze, naj ne upajo na angleško pomoč, ker so ojačene nemške postojanke na Vzhodnem in Severnem Francoskem s približno dvanajstim novimi, svežimi armadnimi zbori.

KAKO JE V PARIZU? — NOVE UNIFORME.

Berolin, 24. oktobra. (Kor. urad.) »Vossische Zeitung« poroča iz Kodanja: Dela na pariških utrdbah se s podvojeno silo nadaljujejo. Galliani je ukazal, da morajo vsi ranjenci zapustiti pariške bolnišnice. Po mnenju strokovnjakov zadostujejo pariške zaloge premoga le do sredi decembra. Ravnoisti list poroča iz Haaga: Izkušnje te vojne so povzročile, da je Francija sklenila, rdeče hlače odpraviti in uvesti modrosive uniforme, a poprej se morajo zaloge rdečega sukna porabiti.

MED LILLE IN BAILLEUL.

Rotterdamski listi poročajo 24. t. m.: Med Lille in Bailleul so Nemci osvojili vse kraje. Južno od Dixmuiden se je pomaknila nemška vojna črta znatno proti zahodu.

OBSTRELJEVANJE VERDUNA.

Bazeljska »National Zeitung« poroča 23. t. m. zvečer: Pred Verdun so došle razven avstrijskih 30,5 cm motor-skih baterij tudi nekatere 42 cm havbice. Trdnjava se prične obstreljevati in nemški generalni štab upa, da padejo verdunske utrdbje v enem tednu.

OBROČ OKOLI VERDUNA.

»Kölnische Volkszeitung« objavlja pisma nekega kolinskega častnika 10. t. m.: Iz globokih gozdov južno od Verduna Vas pozdravljam. Naš obroč okoli trdnjave se vedno tesneje kuje. Francozi izpadajo obupno zdaj vsako noč proti strelskim jarkom naše pehote, a brez uspeha.

FRANCOŠKI NAPAD ZOPET ODBIT.

Dunaj, 26. oktobra. Napad francoskih čet na nemško postojanko pri Laritzen v trdnjavskem ozemlju Belforta je bil odbit.

V FRANCOŠKI BOJNI ČRTI.

Očividec poroča v življenju angleških vojakov v bojni črti na Francoskem: Naši ljudje so si uredili v strelskih jarkih lagodno življenje, kakor tudi v kamnolomih in v ljubkih vasi, ki leže med zelenimi gozdi. V ognjeni črti možje spijo in so na varnem v stanovanjih, ki si jih izkopljejo ob robu strelskih jarkov. Stanovanja leže nekoliko višje kakor tlak strelskih jarkov in so zato ob dežju suha. Več strelskih jarkov varuje tudi glavo in je obvarovano moštvo proti dežju in proti šrapnelom, ter proti kosom granat. Vojaki nazivajo svoja bivališča zelo najdljivo n. pr. Hotel Cecil, Hotel Bilet-Doux, Hotel Rue Dornuir itd. Tu in tam se nabajajo tudi strelski jarki, ki

vežejo ozadje s prednjimi strelskimi jarki. Življenje vojakov in civilnega prebivalstva v ogroženih krajih kaže velike posebnosti. Podnevi in včasih tudi po noči se čuje gromenje topov in oestro živžganje granat. Od časa do časa obstreljevanje ponehava in se zopet pomnoži v trajno rjovenje topov. Čujejo se kratke, silovite eksplozije, če pade več granat na izorano polje. Veliki, črni stebri dima se dvignejo. Nadomna se pojavijo beli stebri dima šrapnel, ki so padle na most ali na kakovo cesto. V tej okolici hodijo ljudje na delo, kakor da so celo življenje preživeli v godbi topov. Granata se razpoči na cesti, a v sosedni cesti se za njo nihče ne zmeni in niti ne pogleda, kaj da se je zgodilo. Vojaki, ki korakajo v strelne jarke, se večkrat opozarjajo, da naj gotove kraje, ki jih je obstreljeval sovražnik, prelete. Ko čez nevarne kraje tečejo, lahko vidijo kako žensko, ki gre v ogroženo ozemlje po repo. Otroci se igrajo na krajih, ki so očitno izpostavljeni nevarnosti. Ljudi se je polastil fatalizem, da so postali topi nasproti nevarnosti.

V CALAISU.

Amsterdam, 23. oktobra. »Daily News« piše: Le nekaj milj od Calaisa še vedno divja neprestano velik boj. Zakrivanje vseh podrobnosti z nekaterimi suhimi besedami oficelnega obvestila še povečuje važnost tega boja. V torek je bil železniški promet v Calaisu cel dan popolnoma ustavljen. Vzroka ne nihče vedel. V enem hipu so se čule govornice, ki so si nasprotovale. Eni so rekli: »Nemci pridejo; jutri ali pojutrišnjem nas vržejo v morje,« drugi kličejo: »Iz Francije smo jih že izgnali. Zmagali smo.« Mesto so medtem belgijski begunci popolnoma zasedli. Spé v hlevih, na skednjih, pod milim nebom, na parnikih, v bazenih in v ribiških čolnih. V pristanišču, zadnjem zasidlišču, kjer leže ribiški čolni iz raznih krajev Francije tako gosto kakor ribe po srečnem ribolovu, biva toliko ljudi, kolikor šteje v mirnih časih mesto prebivalcev. Rodbine v cunje zavite vidimo poleg boljše oblečenih rodbin. Skupna beda jih je približala. Vsi ti ljudje čakajo, da se nekaj zgodi, kaj, sami ne vejo natančno. Žive kakor da se jim sanja in ne morejo verjeti, da je res, kar se je z njimi zgodilo. Na stotine jih hiti vsak dan na obrežje, v dežju in solncu stoji v skupinah in potrpežljivo čakajo, da pride kaka angleška ladja, ki jih odpelje v varno zavetje.

SELITEV ČASOPISOV IZ CALAISU.

Rotterdam, 25. oktobra. Iz Calaisa so vse liste prenesli v Havre.

REUTERJEVE LAŽI.

Dunaj, 25. oktobra. Naslednja Reuterjeva brzojavka je dosegla rekord v lažeh: Angleška vojna ladja je ob belgijski obali razstrelila Zeppelinov zrakoplov, razrušila šest baterij in pobila 1600 Nemcev.

KONCENTRACIJA NEMCEV.

Iz Rotterdamu se poroča: Nemci koncentrirajo silno moč v južno zahodni Belgiji, da pogazijo ostanke belgijske armade blizu Ysera. V ta namen so priklopili armadi posadke velikih mest, ki so jih prepeljali z železnico.

POTRPEŽLIVOST GENERALA JOFFRE-JA.

Posebni poročevalec »Aftenpostna« poroča 22. t. m. iz Pariza: Položaj na vojni črti ni izpremenjen. Zadnje dni je zelo deževalo. Govori se, da je rekel Joffre: Iz njih dupljin bi jih (Nemce) lahko izkopal, če bi me veselilo, da žrtvujem nekaj tisoč mož. Z malo potrpežljivostjo jih izkopljem tudi ceneje.

FRANCOŠKA IZGUBILA 21 GENERALOV.

»Perseveranza« poroča, da je do zdaj padlo 21 francoskih generalov, in sicer 4 divizijski poveljniki: Bridoux (ne Eygoux), Battisti, Raifnel, Marcot in 17 brigadirjev. Tudi Angleži so po poročilu »Daily Mail« izgubili več izbornih poveljnikov.

× × ×

ŠEF NEMŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA OBOLEL.

Berolin. Iz glavnega stana se poroča, da je general pl. Moltke obolel na jetrih in žolču. Bolezen ne vzbuja skrbi. Generala zdravi v glavnem stanu nemški zdravniki. Njegovo stanje se je že bistveno izboljšalo. Njegove posle je prevzel vojni minister pl. Falkenhayn.

NEMŠKA OJAČENJA NA FRANCOŠKEM.

Stockholmski pisatelj Blomquist, ki je z avtomobilom prevozil zahodno bojišče, izjavlja: Iz Nemčije dohajajo vedno nove čete, ki izborno izgledajo. V okrajih, ki so jih zasedli Nemci, je popolnoma mirno.

Genf. Francozom prijazni listi poročajo, da so dobili Nemci v vzhodni in severni Francoski močna ojačenja.

LETOŠNJI FRANCOŠKI REKRUTI
bodo, kakor poročajo »Times« iz Bordeauxa, v dveh mesecih popolnoma izurjeni.

IZURJENJE FRANCOŠKIH REKRUTOV.

»Times« poročajo iz Bordeauxa: Po dveh mesecih razpolaga Joffre z novimi četami, ki se združijo z rezervisti, katere šele zdaj pozovejo pod orožje. Sodijo, da se ž njimi francoska armada pomnoži za pol milijona svežih vojakov. Wolffov urad pristavlja: Zavezniki se osrčujejo z velikimi številkami, s katerimi eden drugega varajo.

ANGLEŽI NOVAČIJO DRUGO POLOVICO MILIJONA VOJAŠKIH NOVINCEV.

London, 26. oktobra. (Kor. urad.) Na zidu glavnega stana urada, ki nabira vojaške novice, so nabili nov lepak, ki naglašja, da potrebujejo takoj več ljudi, da izpopolnijo drugo polovico milijona za novo armado za zajamčenje uspeha v inozemstvu in za varnost domovine. Vsak sposoben mož se nujno potrebuje. Dokončane so priprave za sprejem in za izurjenje. Sprejemajo se vsi, ki merijo 5 črveljev 4 palce v starosti od 19. do 38. leta. Za službo na celine potrebujejo takoj voditelje stavb in 50 mehanikov za vozove, ki vozijo s petrolejem v starosti od 20 do 45 let proti tedenski plači 42 šilingov z vso prekrbno.

TEŽAVE PRI SESTAVI ANGLEŠKE ARMADE.

Rimska »Tribuna« sodi, da nastajajo velike težave pri sestavi angleške armade. Improvizirati se armada ne more. Četudi Angležem ne primanjkuje ljudi, jim pa manjkajo častniki.

JAPONSKE ČETE V MARSILJI?

Rim, 25. oktobra. Govori se, da so se v Marsilji že izkrcali ali se bodo v kratkem močni oddelki japonske vojske. Stvar ni nemožna, vendar ogromni oddaljenosti Japonske od Evrope. Ako so mogli pripeljati cel armadni zbor Indijcev v Evropo, se ni čuditi, da morejo priti tudi Japonci na Francosko, da pomnožijo pestro sliko zapadnega bojišča. Sicer pa je pred mesecem in nekoliko dnevi poročal neki španski list, da je bilo traktat brodogojne francoske paroplovne družbe »Messageries Maritimes« zbrano pri Yokohami.

× × ×

FRANCOŠKA LADJA Z RANJENCI SE PONESREČILA.

London, 26. oktobra. (Kor. urad.) »Lloyd« poroča, da se je ponesrečil z francoskimi ranjenci parnik »Marie Henriette« pri rtu Barfleur. Neki drugi parnik mu pomaga. Postaja na otoku Wight dobiva nujne pozive na pomoč.

× × ×

ŽALOSTNE SLIKE IZ BELGIJE.

Amsterdam, 25. oktobra. (Kor. urad.) »Het Nieuws van den Dag« javljajo iz Oostburga z dne 22. oktobra: Še vedno prihaja mnogo Belgijcev v smeri od Eecloo semkaj ter poročajo soglasno, da name-rava mnogo ranjencev zapustiti Brügge. Bombardiranje pri Middelkerke in Dixmuidenu da postaja od dne do dne ljutejše. Ponoči je celo nebo razsvetljeno od strel-ov iz topov. Po celi obali se čuje kričanje galeb-ov in drugih pomorskih ptic, ki jih gromenje topov plaši iz spanja. Angleški metalci svetlobe povzročajo nepopisno grozo. Begunec iz Middelkerkeja pripoveduje, da so vse vasi, skozi katere je hodil, popolnoma opustošene.

NEMCI ZAVZELI HAMONT.

Kolin, 25. oktobra. Z nizozemske meje brzojavljajo listu »Kölnische Zeitung«, da je včeraj prispelo dvatisoč nemških vojakov s topovi in konji v Hamont. Prebivalstvo je zbežalo na Nizozemsko.

ČETE V HAMONTU.

Kolin, 25. oktobra. »Kölnische Zeitung« poroča z nizozemske meje: Dva tisoč nizozemskih (nemških?) vojakov z več topovi in konjenici je došlo pred Hamont. Prebivalstvo je pobegnilo na Nizozemsko. (Hamont je belgijsko mesto v provinci Limburg.)

BELGIJCI SE UPAJO.

Belgijski minister van der Velde je izjavil uredniku »Tempsa«: Kralj se izborna drži. V parlamentu je izjavil: Premagajo nas lahko, a ne podvržejo nikdar. Sodim, kakor kralj. Aneksija Belgije je nemogoča, ker bi prebivalstvo napravilo tak pasiven odpor, da bi si Nemci sami ustvarili nevarno darilo. Trdno sem prepričan, da se mora sedanja vojska dovojskovati do konca, dokler se odločilno ne porazi pruski militarizem, za katerega je odgovorna stran-ka junckerjev.

VSE NEUTRALNE DRŽAVE RAZEN ENNE PRIZNAVAJO BELGIJO.

Budimpešta, 25. oktobra. »Pesti Hir-lap« poroča iz Rima: Glasom vesti iz Pa-

riza priznavajo nevtralne države, z eno edino izjemo, da Belgija še obstoji v-kljub temu, da sta morala kralj in vlada zapustiti belgijsko kraljevino. Samo diplomatski zastopnik neke severne države ni sledil belgijski vladi v Le Havre.

AVTONOMIJA ZA BELGIJO.

Rim, 25. oktobra. Sem došle vesti poročajo, da je nemška vlada dala Belgiji izredno veliko avtonomijo.

NEMŠKI SOCIALNI ZAKONI V BELGIJI.

Berolin. Civilna uprava v Belgiji se peča z vprašanjem, v koliko bi bilo mogoče nemške socialne zakone o delavskem varstvu uporabiti tudi v Belgiji. V Bruselj so prišli strokovnjaki, ki delajo tozadevne predprijave.

BELGIJCE NAMERAVAJO V SASKATCHEWANU NASELITI.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Toronta: V Eginu se dela na to, da se naselijo Belgijci v Saskatchewanu.

VSEUČILIŠČE LOUVAIN PRENEŠENO V CAMBRIDGE.

Berolin. Vseučilišče v Louvainu je preneslo svoj sedež v Cambridge, kjer so mu odstopili del prostorov tamošnjega vseučilišča.

NA ANGLEŠKEM SO ZAPRLI 70.000 AVSTRIJSKIH IN NEMŠKIH PODANIKOV.

London. »Times« poroča: Nemški in avstrijski vojni obvezanci bodo kmalu vsi v vjetniških taborih. Njih število znaša v Londonu 40.000, po cellem kraljestvu pa 70.000.

London, 26. oktobra. »Daily Chronicle« poroča: Aretacije Nemcev so angleške oblasti ustavile vsled pomanjkanja prostorov v vojaških taborih.

× × ×

SMRT SENATORJA REYMONDA.

Basel, 24. oktobra. Letalec senator Raymond je bil ranjen, ko je vršil poizvedovalno službo nad nemškimi linijami. Posrečilo se mu je priti na tla med francoskimi četami. Spravili so ga iz aeroplana in mogel je poročati o svojem poletu generalom, ki so se nahajali v bližini, nakar je umrl.

NEMŠKI VOJNI SLIKAR UJET.

Berolin, 25. oktobra. Nemški vojni slikar Teodor Rochol je v francoskem vjetništvu.

× × ×

ANGLEŠKA TORPEDOVKA PONESREČILA.

»Times« poroča: Ponesrečila se je ob severnem obrežju škotske angleške torpedovka »Dryad«. Moštvo so rešili.

ANGLEŽI ZARUBILI PARNIK »VATERLAND«.

Hamburg, 27. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Angleška tvrdka Waring in Gillow je baje zaradi neke tirjatve zaplenila parnik »Vaterland«. Res je, da je tvrdka izdelala notranje oprave, za kar se je obdržala običajna garancijska vsota približno 40.000 mark, ki zapade sredi oktobra. Če tvrdka, kar ni verjetno, predlaga za to vsoto rubitev parnika, gre za šikano najnižje vrste.

ANGLEŠKA PREPOVEDALA UVOZ SLADKORJA.

London, 26. oktobra. (Koresp. ur.) Reuterjev urad poroča: Vlada je začasno prepovedala uvoz sladkorja, da bi preprečila uvoz nemškega in avstrijskega sladkorja potom nevtralnih držav.

× × ×

GROF ZEPPELIN HOČE NA ANGLEŠKO.

V Konstanci je obiskal grof Zeppelin ranjence in je s svojim zaupanjem v zmago vse navdušil. Rekel je, da upa, ko pride do tega, da se tudi on popelje čez Kanal proti Angliji.

ANGLEŽI ZAČELI SVOJA POSLOPJA ZAVAROVATI PROTI LETALOM.

London. Daily Telegraph poroča: Opatijo v Westminsteru so zavarovali za 150.000 funtov proti poškodovanju od strani sovražnih letal.

UNIČEVALEC TREH ANGLEŠKIH KRIŽARIC ODLIKOVAN Z NAJVIŠJIM REDOM.

Berolin. Cesar Viljem je odlikoval kapitana podmorskega čolna poročnika Otona pl. Weddingen z redom »pour le merite«.

× × ×

NA NEMŠKEM NI KOLERE.

Berolin. »Independence Roumaine« poroča iz Peterburga: »Berliner Tagblatt« piše, da je v Berlinu in drugih mestih kolera. »Berliner Tagblatt« pripominja na to notico sledeče: Take laži skušajo napraviti verjetne s tem,

da imenujejo vire. Dottične vesti ni list nikdar priobčil.

× × ×

FRANCIJA V VOJSKI PROTI ALKOHOLU.

»Temps« 21. oktobra poroča, naj se povsod posnema prepoved prodajati in ponujati absint, kakor sta zapovedala v Parizu vojaški guverner in policijski prefekt. Če se hoče iztrebiti alkoholizem, ki razjeda francosko pleme, istočasno s kri-

Ogrski državni zbor se skliče.

Dunaj, 26. oktobra. Ogrski državni zbor se bo sešel novembra meseca, da reši več nujnih vladnih predlog, med njimi podaljšanje poslaniške dobe državnih poslancev.

Vesti iz Srbije.

Sofija, 26. oktobra. »Utro« poroča iz Niša: Zdravstveno stanje kralja Petra se je poslabšalo. Prestolonaslednik-regent Aleksander je ranjen. Princu Juriju se rane še niso zacelile. Položaj srbske armade je obupen.

SRBOM MANJKA MUNICIJE.

Sofijski listi objavljajo razglas srbskega višjega poveljstva, ki poziva vojake, naj varčujejo z municijo.

ČRNOGORCI NEVOLJNI NA FRANCOZE.

Dunaj, 25. oktobra. V Cetinju vlada velika nevolja, ker ni moglo francosko brodogojje preprečiti obstreljevanja Bara. Francoski topničarji na Lovčenu so v zelo žalostnem stanju.

TURKI BEŽE IZ MACEDONIJE.

Sofija. Zadnja dva dni je prišlo semkaj veliko Turkov, ki so jih srbske oblasti izgnale iz Macedonije. Odtod gredo v Turčijo.

GRŠKA IN SRBSKA ZVITOST.

Sofija. »Agence tel. Bul.« piše: V Atenah se trudijo, da bi zmanjšali žalostni vtis, ki ga napravljajo povsod v inozemstvu poročila o trpljenju makedonskih Bolgarov, ki nočejo v grški armadi služiti. Zato hočejo svetu natveziti, da makedonski rekruti mirno hite pod zastavo in da so grški voditelji naravnost navdušeni nad disciplino teh ljudi, katere vedno hvalijo. Ravno tako zagotavljajo Srbi, da so Makedonci v sedanjih razmerah najzvestejši podaniki kralja Petra. Vsak, kdor Makedonijo znan, ve, da ljudstvo z najsilnejšimi sredstvi strahujejo in zna tudi primerno ceniti manever Grkov in Srbov.

Bolgarski dijaki izgnani iz Rusije.

Sofija, 26. oktobra. »Utro« poroča, da je ruska vlada izgnala iz Rusije vse bolgarske dijake.

Pogajanja Anglije s Portugalsko.

London, 23. oktobra. (Kor.) Reuterjev urad poroča iz merodajne portugalske strani, da je bila Portugalska od začetka vojne v ozki zvezi z angleško vlado, da premotri, kako bi se zamogla določila zveze najbolje udeležiti. O gotovih vojaških posameznostih glede pripomoči Portugalske se vrše še posvetovanja in bodo končana v par dneh. Rojalistično gibanje je brezpomembno.

Pobegli italijanski podmorski čoln se vrnil v Spezio.

Rim, 26. oktobra. (Kor. urad.) Iz Spezie v Ajaccio pobegli podmorski čoln se je, spremljan od nekega laškega parnika, odpeljal iz Ajaccia in se je vrnil 24. t. m. popoldne v Spezio. Podmorski čoln je na razpolago državnemu pravdniku. Preiskovalni sodnik zaslišuje moštvo. Beloni je ostal v Ajaccio.

Uradno potrjeni uspehi nemških podmorskih čolnov.

Berolin, 24. oktobra. Wolffov urad poroča: Neuradno naznanilo, da je 13. t. m. opoldne neki nemški podmorski čoln uničil angleško križarko »Hawke«, se s tem uradno potrjuje. Podmorski čoln se je ne-poškodovan vrnil na svoje mesto. — 20. t. m. je nemški podmorski čoln ob norveški obali potopil angleški parnik »Glitra«, na katerem je odprl ventile; moštvo se je pozvalo v čolne in se rešilo. — Namestnik načelnika admiralnega štaba: Behnke.

Irci se izseljujejo.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) Lord Dunraven izvaja v »Morningpost«: Z ozi-

žarsko vojsko proti zunanemu barbarstvu, morajo voditi Francozi tudi križarsko vojsko proti alkoholu.

× × ×

AMERIKA HOČE PODEDOVATI ANGLIJO.

V Združenih državah delajo sedaj na to, da dobe v roko trgovino z Južno Ameriko, kjer so dozdej kupčevale angleške trvdke.

rom na po Irskem zelo razširjene govorice, da namerava vlada uvesti obvezno vojaško službo, se prebivalstvo zdaj silovito izseljuje v Ameriko, ko drugače v sedanjem letnem času ni izseljevanja. Nadalje beleži govorico, da se izvaja nemška propaganda v kmečkih okrajih Irske.

Boj v kitajskem morju.

Iz San Francisca poročajo: V pristanišče Honkong došli zelo poškodovani angleški vojni ladji, ki sta došli kmalu potem, ko je izbruhnila vojska, sta baje angleški križarki »Minotaur« in »Hampshire«. Sodijo, da sta se bojevali v južnem kitajskem morju z nemškima križarkama »Scharnhorst« in »Gneisenau«.

Boji med avtonomisti in vladnimi četami v Albaniji.

Atene. »Agence d'Athènes« piše: Iz Janine prihaja poročilo, da se boj pri Klisuri nadaljuje. Albanci imajo na razpolago 5000 mož z artiljerijo in stroj-puškami. Avtonomne čete imajo manj vojakov in so se zato umaknile. Iz Argyrokastra so jim hitro poslali ojačenje. Albanci vedno napadajo meje Epira in položaj vlade Epirotov zelo otežujejo. Pomožni viri vlade so majhni in bodo kmalu izčrpani. Poleg tega se moško prebivalstvo, ki mora meje braniti ne more lotiti mirnega dela, ki daje potrebni živež.

Sporazum med Essad pašo in Bib Dodo.

Rim, 23. oktobra. »Giornale d'Italia« poroča iz Skadra, da se je posredovanju italijanskih agentov posrečilo doseči načelni sporazum med Essad pašo in knezom Bib Dodo. Oba sta izjavila, da hočeta prijateljsko sodelovati za preporod domovine.

Kolera.

Dunaj. Notranje ministrstvo poroča: Dognali so se sledeči slučajji kolere: 5 na Dunaju, 1 v Gradcu, 1 v Brnu, 3 na deželi na Moravskem, 125 v Galiciji in 24 v Kremsu.

Pristaniške nasipe v Kiaučau uničil vihar.

»Daily News« poroča, da je uničil vihar v Kiaučau pristaniške nasipe. 20 japonskih jadrnic je utonilo.

Kaj je z Valono?

Rim, 21. oktobra. »Giornale d'Italia« odločno zanika, da bi bila Italija zasedla Valono ali da bi se bil del posadke iz Barija odpeljal proti Valoni. Tudi grško poslaništvo zatrjuje, da so vesti o namenih Grčije glede Valone sama izmišljotina.

Milan, 21. oktobra. »Sekolo« opozarja, da je »Giornale d'Italia« okupacijo Valone sicer odločno demontiral, da pa je »Tribuna« enostavno izjavila, »da se izkrcanje vojaštva v Valoni dosedaj še ni izvršilo«. Zanimivo je, da več ali manj oficijozni listi hite demontirati to vest, da pa še noben vladni komunike ni oklestil agencije »Stefani«, ki je to vest razširila.

Razna poročila.

NEMŠKI LETALCI NAD VARŠAVO.

Nad Varšavo so se zopet pojavili nemški zrakoplovci, ki so metali bombe. Ena bomba je poškodovala glavni kolodvor.

NEDOVOLJENI TELEFONSKI POGOVORI.

Dunaj, 24. oktobra. (Kor. urad.) Občinstvo se opozarja, da se za časa vojnega stanja telefonski pogovori nadzorujejo. Ako se pri tem dožene, da se telefon zlorablja za razširjenje vznemirjajočih vesti o vojnih dogodkih, se more obrat tistih telefonskih govorilnic, iz katerih bi se taki nedopustni pogovori vršili, v zmislu § 36, točka I. c, telefonskega reda ustavit.

GRADBA VSEUČILIŠKIH POSLOPIJ V PRAGI ZAGOTOVLJENA.

Praga, 25. oktobra. »Union« poroča, da so se uspešno končala pogajanja s prizadetimi ministri za zgradbo praških vseučiliških poslopij. Dela se nemudoma na to, da se odpomore brezposelnosti.

DEMENTI RUSKE VLADE.

Kodanj, 26. oktobra. (Kor. ur.) Danski poslanik v Peterburgu brzojavlja zunanjemu ministru, da je ruska vlada izjavila, da v bližini svetilnika na Cap Nassekoved oziroma sploh v bližini danskega vodovaja ni bilo nobene ruskega podmorskega čolna.

AMERIKA UMAKNILA SVOJE SLADKORNE KUPČIJE NA SLADKORNEM TRGU V KALKUTI.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« poroča iz Kalkute, da so radi zadnjih nastopov križarke »Emden« umaknjene ameriške kupčije, sklenjene na sladkornem trgu 21. t. m. Boje se, da umaknejo kupčije tudi Argentinci.

RAVNATELJ LISTA »AVANTI«, MUSSOLINI, ODPSTOPIL.

Bologna, 21. oktobra. Pri zborovanju vodstva italijanske oficijelne socialistične stranke o mednarodnem položaju je ravnatelj socialističnega glasila »Avanti«, Mussolini, predlagal resolucijo, ki nasprotuje dosedanemu stališču oficijelnih socialistov, ker ne zahteva brezpogojne nevtralnosti, marveč računa z možnostjo, da bi morala tudi Italija poseči v vojno. Bodoče delovanje stranke naj bi se torej v slučaju vojne določilo in uravnalo po dogodkih. Ker za ta predlog ni nihče glasoval razun predlagatelja samega, je Mussolini izjavil, da odstopi kot ravnatelj »Avantija«. Potem je vodstvo sprejelo besedilo oklica, ki so ga sestavili Bacci, Lazzari, Della Seta in Morgari in ki iznova naglašajo, da je socialistična stranka zoper vojno in za neutralnost.

AVSTRIJSKI LLOYD ODPUŠČA URADNIKE, KAPITANE IN DELAVCE.

Dr. Pitaccu je obljubil trgovinski minister dr. Schuster, da hoče delati na to, da Lloyd prekliche odpovedi uradnikom in kapitanom in da jim izplačuje znizano plačo. Minister hoče tudi delati na to, da Lloyd ne bo popolnoma zaprl arsenala.

RUSIJA IN ALKOHOLNO VPRAŠANJE.

Ruska treznostna družba se je obrnila na cara in ga pozvala, naj za vse čase prepove vživanje žganja v Rusiji. Car je odgovoril družbi: »Že dolgo časa imamo sklep, da se trajno prepove prodaja alkohola po celi Rusiji.«

IZDATKI ANGLIJE.

Izdatki Anglije, ki so znašali zadnje tedne vsak teden 110 milijonov mark, so se zadnji teden zvišali na 170 milijonov mark.

NEMČIJA IMA DOVOLJ MESA IN ŽITA.

Berolin. »Lokalanzeiger« piše, da bo vlada v kratkem predpisala maksimalne cene za rž, oves, ječmen in pšenico. Nemčija da je preskrbljena z žitom do prihodnje žetve. Tudi mesa ima dovolj.

RUSKI GLAS ZA MIR.

Odesa. »Odeskija Novosti« poročajo: Sedanja vojska je najbolj proti Rusiji, pa se zato ne morejo sprejeti angleški načrti, da se vojska podaljša na več let. Anglija najmanj občuti vojsko, torej ji je zelo lahko govoriti o dolgotrajni vojski. Tudi sama Francija se nahaja v boljšem položaju, kakor Rusija. Ruska bi se morala pobrigati, da čim prej odvrne nesrečo vojske od Rusije in od celega sveta.

POŽAR V CITADELLI KAIRO.

»Frankf. Zeitung« poroča iz Aleksandrije: 10. oktobra je izbruhnil v kairski citadelli velik požar. Zgorelo je vojnega materiala v vrednosti pol milijona.

Zagonelna smrt poljske plemkinje.

Iz Prage se poroča: Minuli teden je dospela v Prago 18letna Helena pl. Siecinska in bila prijazno sprejeta v družini knjigarja Hovorke. Bila je ranjena na nogi in sploh v žalostnem stanju. Pri sebi je imela samo 1 krono. 15. oktobra je napisala več pisem in jih sama nesla na pošto. Ko se je vrnila, je tožila o bolečinah v želodcu. Poklicali so zdravnika, in ker se je njeno stanje poslabšalo, so jo prepeljali na kliniko prof. Homererja v bolnišnico. Tu je pod znaki zastrupljenja umrla. Svoji strežnici je pred smrtjo povedala, da jo je oni dan na poti na pošto srečala sestra njenega varuha odvetnika dr. Malczyka, jo povabila v slaščičarno in ji ondi iz ozadja prinesla raznega peciva. Ko je

Siecynska pecivo pokusila, se ji je zdelo, da diši po žveplu, vendar ga je nekaj požela. Odvetnikova sestra je medtem izgnila. Ker je pl. Siecynska že preje pripovedovala, da je po smrti njenih staršev zaporedoma umrlo šest njenih bratov, tako da je ostal le še en brat in ona, ter je sumila varuha dr. Malczyka, da bi se rad polastil njunega premoženja ter zato tudi njej in zadnjemu bratu streže po življenju, se je uvedla stroga preiskava. Truplo umrle Siecynske so prepeljali v patološki zavod v svrhu raztelesenja.

SIECINSKA — NAVADNA SLEPARICA.

Praga, 25. oktobra. »Narodni Listy« poročajo, da se je oblasti posrečilo dognati, da je dozdnevna poljska plemkinja Helena Siecinska navadna sleparica, ki je s svojimi izmišljotinami o bogati dedščini itd. osleparila mnogo oseb za večje vsote, končno se pa iz strahu pred odkritjem zastrupila. »Siecinska« na posledicah zastrupljenja tudi še ni umrla in njene notranje poškodbe tudi niso smrtonosne.

Dnevne novice.

+ Čast padlim slovenskim junakom! Naš list je svoj čas že sprožil misel, da naj si oskrbi vsaka, tudi najrevnejša župnija v cerkvi spominsko ploščo, na kateri bodo brali še pozni rodovi imena svojih prednikov, ki so prelili svojo kri za domovino v svetovni vojni. Ako sedaj pregledamo vrsto padlih mož, najdemo notri že mnogo znanih imen iz naših organizacij. Padli so predsedniki in delavni člani izobraževalnih društev, načelniki Orla, tudi našega duhovnika že krije prst na bojnem polju; žrtve na oltar domovine so položila naša akademična društva in njih starešinstvo. Slovenska ljudska stranka bo pogrešala po vojni marsikatero člana, ki je stal tudi popreje v našem kulturnem boju vedno v prvih vrstah. In vsem tem moramo ohraniti po naših društviščih časten spomin. Naj se jih spomnijo v svojih predavanjih tudi predavatelji po naših društviščih. Snovi bodo dobili mnogo v našem listu, posebno pa prinaša slike in kratke živopise naših padlih mož »Ilustrirani Glasnik«.

+ Hrvatski generali. Štiri Hrvati so poveljniki armada (Borojevič, Frank, Ljubičić, Puhalo). Sedaj je general Čičerić, katerega je cesar imenoval za adlatusa fem. Semui. General Čičerić je bil edini avstrijski štabni častnik v rusko-japonski vojski.

Kronanje novega rumunskega kralja bo najbrže 10. majnika leta 1915.

+ 70letnico svojega rojstva je izpolnil 24. oktobra 1914 gospod duhovni svetnik Simon Zupan, župnik na Ježici. Tako smo povzeli iz rojstnih zapiskov. A če pogledamo njegovo delo in v nemo za župnijo in občino posavsko, vidimo moža z mladeniškim ognjem, kakor da je pozabil svojih sivih las in let. Noge so mu bile že parkrat namenjene: pojdemo v pokoj; a duhovniško srce je reklo: nikar, delaj, dokler je dan! Tako gospod Simon Zupan še vedno dela. Delaj, vestni delavec, Bog Ti daj, da navežeš še velik snop lepih del in zasluženj. V zahvalo za vse njegovo delovnanje v župniji se je v nedeljo, 25. t. m., vršila v Društvenem domu skromna a krasna slovesnost, katero so prelepe označevali mlaji s pomenljivim slavolokom in geslom: Vse za vero, dom, cesarja. Slavnost je počastil tudi mil. g. stolni dekan Kolar in še več drugih gospodov.

+ 50letnico svojega rojstva obhaja letos dne 4. novembra g. Karol Bervar, vodja in ustanovitelj leta 1899. orgljarske šole v Celju. Iz omenjenega zavoda je razposlal že okoli 90 izkušenih organistov v razne kraje in dežele. Svoje glasbene študije je dovršil l. 1885. pod slavnoznanim vodstvom Ant. Foersterja ter leta 1895. absolvirajl cerkvenoglasbeni konzervatorij pri učiteljih Haberla in Griesbacherja v Regensburgu. Ob tej priliki baje izda »Enajst mašnih napevov« in »Devet napevov k blagoslovu« v ljudskem tonu mešan zbor. K njegovi 50letnici mu voščimo obilo let še zanaprej. Njegovi hvaležni nekdanji učenci.

+ Vojaško-zdravniške izpremembe. Črnovojni zdravnik črnovojnega oddelka v Št. Petru na Krasu dr. Ivan Zajec prevzame tudi vodstvo kolodvorske bolnišnice za ranjence v Št. Petru. Dr. Kniely, ki je dosedaj vodil to bolnico, je prestavljen v bolnišnico v graščini kneza Windischgruetza, dr. Nigris pa, ki je doslej vodil to bolnico, je odpuščen začasno iz vojaške službe in se preseli v Trst.

+ Štev. 8 »Ilustriranega Glasnika« je klub velikemu nalogu pošla. V sled velikih pripraviljalnih stroškov je ne kaže iznova ponatisniti. Za nove na-

ročnike smo rezervirali par sto izvodov, to pa le za one, ki plačajo naročnino vnaprej.

— Cenj. naročniki na Goriškem naj nam prijazno sporoče, kako jim dohaja »Slovenec« zadnjih par dni. To velja posebno za one gg., ki so nam poročali o zakasnelem prejemanju.

— Pogreb stotnika Amanna. Pri železniški nezgodi ponesrečeni in v Kolinu za poškodbami umrli stotnik avstrijske trdnjavske artiljerije Ferdinand Amann je bil v svojem rojstnem kraju v Koblachu na Predarlškem ob velikanski udeležbi ljudstva z vsemi vojaškimi častmi pokopan.

— Popusti pridobinskega davka radi protjenja po vojski. S cesarsko odredbo se dovoljujejo popusti pridobinskega davka industrijcem, trgovcem in obrtnikom, ki so posredno ali neposredno škodovani po vojski. O popustih razsoja davčna oblast prve instance, kjer se morajo vložiti tozadevne prošnje.

— Ugodnosti brambni dolžnosti podvrženim učencem višjih obrtnih in strokovnih šol. Ministrstvo javnih del je dovolilo, da smejo gojenci višjih obrtnih in strokovnih šol zadnjega letnika, ki so pozvani pod orožje, če so dopolnili 18. leto, napraviti takoj zrelostno izkušnjo.

— Reški policijski nadzornik Supin — suspendiran. Iz Reke se nam poroča: Reški policijski nadzornik Supin, ki je zadnjič, kakor je že tudi Vaš list poročal, trgal hrvaški fantom hrvaške trake, na katerih so se nahajale slike našega cesarja, nemškega cesarja in pokojnega prestolonaslednika, jih metal na tla in po njih hodil, je sedaj suspendiran ter se nahaja v preiskavi.

— »Voce del Popolo« na Reki zatrti. Razpis notranjega ministra z današnjega dne prepoveduje nadaljnje razširjenje lista »Voce del Popolo«, in sicer, kakor pravijo razlogi, zavoljo tega, ker je njegova pisava nasprotovala koristim vojne.

— Oče zabođel sina. V nedelje, dne 11. oktobra zvečer je z nožem težko ranil posestnik Ivan Fortun iz Damlja št. 14, fara Vinica, svojega lastnega sina; ranil ga je na levi strani blizu srca. Vzrok tega žalostnega dejanja so bili vedni domači prepri in družinsko sovraštvo. Oče se je drugi dan sam javil in dela sedaj pokoro začasno v zaporih v Črnomlju.

— Umrla je v Idriji vsled mrtvouda 57letna posestnica in gostilničarja Marija Obid.

— Poslanec Malik na bojišču. — 27. domobranski polk. Kakor poročajo graški listi je izdajatelj »Marburger Zig.« L. Kralik dobil te dni od poslanca Malika, ki služi v prostovoljskem avtomobilskem zboru na severnem bojišču, vojno dopisnico z dne 13. t. m., ki se glasi: Velikih naporov te strašne vojne skoro ne čutim in večkrat se uprašam iz česa sem prav za prav ustvarjen. Predvčerajšnjim sem se s svojim avtomobilom prevrnil v neki jarek; bila je noč in deževalo je strašno. Nevarnosti na vsakem koraku, a vendar sem še vedno živ. V noči od 5. na 6. oktobra sem imel vso noč opraviti na črti, v kateri je korakal 27. domobranski pešpolk; polk je korakal po globokem blatu. Nisem vedel, da je bil zraven dr. Richard Kralik, drugače bi se mu bil javil.

— Maturu so napravili na goriški nemški gimnaziji sledeči Slovenci (ki morajo k vojakom): Černovic Marij iz Gorice, Filej Jožef iz Št. Andraža, Furlan Franc iz Branice, Koren Ivan iz Drežnice, Jean Maks iz Ljubljane, Mate Avgust ter Polzer Marko s Koroškega z dobrim, Vrtovec Vencelj iz Vel. Zabelj pa z odličnim uspehom.

— Za vojaškega kurata je vpoklican častiti gospod Vaclav Jastrobnik, kaplan v Loki pri Zidanem mostu, in je sedaj v Krakovu.

— Umrla je gospa Jozefa Jakša, žena veleposestnika in graščaka Ivana Jakša v Loki pri Zidanem mostu.

— Na štajerskem zaprta tolpa ponarejalcev denarja. V Rečici ob Paki so zaprli ključavničarskega mojstra Fr. Muhovic, njegovega sina pomočnika Fr. Muhovic, ključavničarskega vajenca Jožefa Matjaca in Ivana Ermenca, čevljarja Ivana Ermenca in strojarskega vajenca Maksa Tostoversnika, ki so izdelovali v Mohovčevci delavnici 10 do 20 vinarški denar. Ponarejalci denarja so zaprti v Gornjem Gradu.

— Samoumor v železniškem vaku. Dne 19. oktobra se je ustrelila v vlaku med Pragerskem in Celjem v drugem razredu 20letna Angela Kosi iz Dobrave pri Celju. Krogljo si je pogrnala v prsi. Prepeljali so jo v celjsko Gizelevo bolnišnico.

— Železniška nesreča na Pragerskem. Budimpeštanski poštini vlak št. 208 je dne 25. t. m. ob 8. uri jutraj zavozil mesto na I. na III. tir. Pet voz je skočilo iz tira. Ranjeni so trije uradniki. Tračnice so popolnoma raztrgane.

— 18 mesecev ječe radi goljufije z moko. Iz Kutne gore na Češkem poročajo: Pred tukajšnjim sodiščem je stal včeraj mlinar in opekarnar 45letni Friderik Roth iz Nemškega Broda, obtožen, da je vojaškemu skladišču v Pardubich dobavil in vagon pokvarjene in zdravju škodljive moke ter da je tudi moko za podrobno prodajo pokvarjal z različnimi manipulacijami. Roth je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe in na 5000 K globe. Njegovi soobtoženi uslužbenci so bili oproščeni.

— V zadevi obsodbe župnika Svatonja je vložena ničnostna pritožba.

— Dijak se je ustrelil. V Trstu se je ustrelil 18 let stari dijak VIII. gimn. razreda, Bogoljub Markl, sin višjega zdravstvenega nadzornika pomorske vlade.

Ljubljanske novice.

Ij Odlikovanje češkega vojaka. V vojaški rezervni bolnišnici je bil danes slovesno dekoriran s srebrno svetinjo za hrabrost, 1. razreda, pionir Vencelj Mica, 3. pionirski bataljon, 8. stotnija. Pri sveti maši, katero je služil mornariški superior v p. g. Karl Kokolj, so bili navzoči: poveljnik bolnišnice dr. Slavik, poveljnik sanitetnega oddelka major Kollaritsch, nekaj drugih častnikov, zdravnikov, dam »Rdečega križa« in vse ostalo zdravo moštvo. Odlikovanec je zavzel svoj prostor med dr. Slavikom in majorjem Kollaritschem. Po sv. maši je imel g. superior navdušen govor, v katerem je povdarjal hrabrost in požrtvovalnost odlikovanca. Potem je izpregovoril na odlikovanca nekaj besed. Nato mu je pripel dr. Slavik hrabrostno svetinjo in slavil odlikovanca v češkem nagovoru. K sklepu je moštvo pred njim defiliralo. Z živoklici na cesarja se je lena slovesnost zaključila. Pionir Vencelj Mica se je odlikoval na južnem bojišču ob reki Drini z velikim junaštvom.

Ij Junaška smrt polkovnika Webra. Pozno zvečer 16. t. m. si je ogledoval polkovnik Weber, ki je poveljeval pred vojsko 27. pešpolku v Ljubljani, na konju bojišče. Bilo je že temno, ko ga je zadela kroglja v pljuca in ga usmrtila.

Ij Gimnazija v kazini. Graški listi poročajo: Ker se porabi poslopje nemške drž. gimnazije za nastanitev vojakov, bo nameščena nemška gimnazija v kazini.

Ij Iz zaporov v Ljubljani so bili zadnje dni izpuščeni gg.: Gajo Bonefačić, Ivan Kušar in Anton Andričič, poslanec in deželni odbornik v Istri. Poslednji je že odpotoval iz Trsta v Poreč, da prevzame zopet svoje poslanice pri deželnem odboru.

Ij V ruskem vjetništvu so: Ivan Ložar, brat svetnika trg. zbornice g. Ložarja; Fran Krese, poštar v Ljubljani na kolodvoru in žane Zajc, znani ljubljanski mesar. Nahajajo se v ruskem vjetništvu oziroma kot bolniki in ranjenci. Tako poroča ruski Rdeči križ. Vjet je v Barnaulu v Sibiriji bivši trg. pomočnik pri I. C. Mayerju Karol Tanko.

Ij Ranjenci v tobačni tovarni. V c. kr. tobačni tovarni je bolnica za ranjence, katero vodita oba tovarniška zdravnika g. dr. Höglger in g. dr. Košenina. Tema dva pomagata pri obvezovanju gospa Marica dr. Košeninova in gospica Zalka Potočnik. Poleg tega je še cela vrsta požrtvovalnih in dobro izvežbanih strežnic izmed tovarniškega osebja. V tej bolnici je pet velikih, zračnih in izborno urejenih sob za ranjence. Vse sobe so polne ranjencev, katerih polovica je težko ranjena od šrapnelov. Delavstvo žrtvuje velike ali težko prislužene novce za uboge ranjence ter ne šteti ne časa, ne denarja, samo da so ranjenci dobro postreženi. — Tem potom se mi, na dopust odhajajoči ranjenci vsem, katerikoli so imeli z nami opraviti, ali so nam s priboljški izkazovali svojo naklonjenost, najsrčneje zahvaljujemo. Tisočera hvala za vso skrb in požrtvovalno postrežb oin izborno hrano. Nikoli ne bomo pozabili dobrot in prijaznosti vas vseh. Tu smo se čutili kakor doma. Še enkrat tisočera hvala, plati Vam Bog! — Na dopust odhajajoči ranjenci zasilne bolnice v c. kr. tobačni tovarni.

Ij Umrli so v Ljubljani: Antonija Novak, zasebnica, 64 let. — Franciška Burger, delavka v tobačni tovarni v pok., 40 let. — Apolonija Pirnat, mestna uboga, 73 let. — Ana Mesarič, hči mornariškega podčastnika, 7 tednov. — Marija Bratanič, hiralka, 87 let.

Ij Igralec Bohuslav ni mrtev. Nahaja se ranjen v Pragi in bo skoro gotovo ostal slep.

Uradno naznanilo o usmrtilvi 18 izdajalcev.

Sarajevo, 25. oktobra. (Dovoljeno od tiskovnega urada c. in kr. voj. ministrstva in c. kr. drž. pravdnštva.) »Sarajevoer Tagblatt« priobčuje uradno poročilo iz Tuzle, da je bilo ondi 20. t. m. po vojnem pravu usmrčenih 18 srbskih prebivalcev iz okraja Kladanj, in sicer radi zločina proti državni vojni sili, zagrešenega s tem, da

namenoma niso naznanili sovražnikovega bližanja, dalje so imeli pod streho sovražne čete in jih oskrbovali z živežem, jim služili kot vodniki in se deloma tudi na njihovi strani borili in udeleževali plenitve; končno so grozili mohamedanskemu prebivalstvu s požigom domov, ako istih samo ne zapusti. Usmrčeni so bili: Božo Savič, Milka Žuga, Miko Žuga, Stepan Beka, Spanzenija Beka, Matija Gorčinovič, Jovo Jobanovič, Toda Višnja, Sava Bogdanovič, Jovo Tadič, Simo Gjurič, Mitar Žugič, Pero Žugič, Nikola Žugič, Danko Žugič, Jovica Brklja, Nikola Ponjarac in Marko Brklja.

Vrednost rublja padla.

(Rusi izgube 100 do 120 rubljev pri 100 frankih.)

Ruski listi beležijo z veliko nezadovoljnostjo, da je padla v Rusiji izdatno cena denarja, vsled česar so oškodovani posamezniki in država. Dolže Francijo in ruske banke, da so tega krive. »Reč« piše: Umevamo, da je padla cena rublja na mednarodnem denarnem trgu. Vse ostale vojskujoče države se trudijo, da vsaj v lastni državi vzdrže v popolni višini ceno svojega denarja. Podpirajo jih zvezne države. Tako postopata Nemčija in Avstrija, kakor tudi Anglija in Francija. Rusija bi morala pričakovati, da tudi Francija nasproti njej tako postopa in tembolj, ker je Francija glede na ruske finance zelo interesirana. Francija je pa znižala vrednost rublja za eno tretjino in niti lastne ruske banke ne priznavajo rublju več normalne vrednosti in so za rubelj sprejele pariški kurz. Frank se pri nas ne plača več z 38, marveč s 50 kopejkami. Pri vseh obračunih z inozemstvom izgubimo 100 do 120 rubljev pri 1000 frankih. To so nečuvne razmere, ki jih je povzročila spekulacija.

Rusi skušajo Italijane.

Rim. Agencija Stefani poroča: Ruski poslanik Krupenski se je podal dne 24. oktobra k ministrskemu predsedniku Salandri in mu sporočil v imenu svoje vlade sledečo depešo:

Ruski car hoče pokazati svoje simpatije do Italije s tem, da hoče vse avstrijske ujetnike laške narodnosti izpustiti, če se Italija zaveže, da jih bo nadzorovala tekom vojne, da ne bodo mogli nazaj v avstrijsko armado. Salandra je odgovoril, da visoko ceni carjeve simpatije. Obenem je pa opozoril poslanika, da je po laškem državnem pravu vsak Italijan, tudi inozemec na Laškem svoboden in se mu njegova svoboda ne sme kratiti. Zato mu ni jasno, kako naj bi se mogla Italija zavezati in nadzorovati te izpuščene ujetnike, da bi laške meje ne prekoračili. Italija bo kljub svoji nevtralnosti in dolžnostim, ki iz nje izvirajo to vprašanje in pravne posledice, ki utegnejo nastati po svojih strokovnjakih študirala.

Odpovedana parada laške mornarice.

Rim. Kralj Viktor Emanuel bi moral priti včeraj v Tarent, da prisostuje velikim vajam vojnega brodogoja. Obisk in parada je iz neznanega vzroka odpovedana. Pravijo, da bo parada koncem tega meseca.

Izdalne japonske izgube.

Iz Čifua poroča »Novo Vreme«: V nekem boju južno od Cima je padel na čelu svojega polka neki japonski polkovnik z mnogimi častniki. Neki japonski hidroplan je padel na cesto v Čingtavu. Admiral Kato poroča, da je bilo brodogoja japonskih torpednih rušilcev ljute boje z nemškimi vojnimi ladjami in da so v njih Japonci imeli velike izgube.

Zarubljen parnik, ki je preskrboval Nemce s premogom.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Toronta: V Esquimault je pripeljala angleška križarka »Rainlow« zaplenjeni parnik »Lowther Range«, ki je osumljen, da je prodajal v Tihem oceanu nemškimi ladjam premog.

Angleži zahtevajo uničenje križarke »Emden«.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) »Morningpost« poroča 22. t. m. iz Bombaja: Angleško indijsko časopisje zahteva, da naj se upostavi varnost plovbe v Indijo, ker delovanje nemške križarke »Emden« popolnoma ustavlja plovbo in škoduje indijskemu narodnemu gospodarstvu. Indijska

trgovska statistika za letošnji september izkazuje v primeri z lanskim septembrom resno nazadovanje, za katero je bolj kakor vojska odgovorna nemška križarka »Emden«.

Amerikanske pritožbe proti Angležem.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Washingtona, da so sklenile Združene države formalno protestirati, ker so Angleži zaplenili petrolej na parniku »Platuria« in da zahtevajo, naj Angleži zaplenjeni petrolej zopet izročijo lastnikom »Platurije«.

Washington, 26. oktobra. (Kor. urad.) Angleški poslanik je obvestil državni urad, da so Angleži izpustili Rockefellerjev petrolejski parnik, ker je namenjeno naloženo blago Danski, ki prepoveduje izvoz petroleja v Nemčijo.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz New Yorka, da nadaljuje »Evening Post« napade na angleško cenzuro in opozarja, da so izpremenili brzojavke londonskega dopisnika »New York Globusa« zato, da zakrijejo resnico in da sovražnikov značaj obrekujejo in da pridobijo javno mnenje Amerike za zaveznike. List svetuje ameriškimi poročevalcem, naj pošiljajo vedno kopije svojih brzojavk po zanesljivih potih v Ameriko.

Božič na bojišču.

Božič se bliža, praznik ljubezni in domačije. Bodisi reven ali bogat, vsak pripravi — bodisi iz trudapolnih pripravkov, bodisi iz preobilnosti, tistim, ki so najbližji njegovemu srcu, kako darilo. Komu se ne porose oči, če pomisli na naše vojake, ki izpolnjujejo v tem času, daleč od doma, mogoče v zapuščenih okolici, najplemenitejšo a tudi najtežavnejšo dolžnost. Vojni preskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva je sklenil poslati junakom skromno božično darilo in v ta namen naklonil pol milijona kron. Če tudi je ta svota zdatna, le ne zadošča, da se vsakemu vojaku na bojišču napravi malo veselje. V ta namen mora vse sodelovati! S tistimi redkimi, ki nimajo nobenega v vojski, bodo tekmovali tisti, katerih sin, brat, mož ali zaročenec se vojskuje za domovino... Vojni preskrbovalni urad (Dunaj IX., Berggasse 16) zato prosi, da naj se mu v ta namen poklanjajo velikodušna denarna darila kolikor mogoče kmalu. Urad poskrbi, da dobe naše čete po oddelkih pravočasno božična darila kot zvest pozdrav iz ljube domovine, zastavo ljubezni naših najtoplejših spominov, znak upanja na veselo svidenje! C. in kr. vojno ministrstvo, vojni preskrbovalni urad, Dunaj IX., Berggasse 16. — Podmašal Löbl, s. r.

Porfirio Diaz umrl.

London, 26. oktobra. (Kor. ur.) Reuter poroča 23. t. m. iz Mehike: Na španskem je umrl bivši mehiški predsednik Porfirio Diaz.

Vodna žaga

na dva jarma in s cirkularko, vse v dobrem stanju, s stanovanjem vred, se odda v najem za več let zaradi družinskih razmer. Več se izve pri lastniku Antonu Opeka v Girknici št. 178 pri Rakeku. 3028

Razpisuje se služba

organista

za župno cerkev v Senožečah. Plača je mesečno 50 K in prosto stanovanje. Pismene ponudbe naj se pošljejo župnemu uradu v Senožečah! Nastop takoj! 3039

Proda se staubišče

ki meri okroglo 1000 m² blizu kolizeja ob Janez Knezovi ulici. Tozadevne ponudbe poslati je na upravnštvo »Slovenca« pod »R. E.« 3049. 3

Ali ste že ponovili naročnino?

3047

Na južnem bojišču je padel junaške smrti za cesarja in domovino

Miroslav Jeločnik

c. in kr. stotnik bosensko-hercegovskega pešpolka št. 1.
Bodi mu tuja zemlja lahka!

Dr. Viktor Jeločnik,
c. in kr. kemik municijske
tovarne v Blumau,

Bernard Jeločnik,
c. in kr. stotnik vojne mornarice
Nj. V. brod. »Erzherzog Friedrich«,
brata.

Prosi se tihega sožalja. V imenu vseh sorodnikov.

Št. 19370.

Razglas.

3051

Podpisani mestni magistrat kot obrtna oblast odreja na podlagi § 54. obrtnega reda v smislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne 12. oktobra 1914, št. 28.268, glede točenja in nadrobne prodaje žganih opojnih pijač za obseg ljubljanskega (razširjenega) mestnega pomerija nastopno:

1. Žganjarne v pravem pomenu besede, t. j. prodajalne žganja, ki ne spadajo pod točki 2 in 3, morajo biti ob nedeljah in praznikih cel dan, vsako soboto in na dan pred vsakim praznikom pa od 5. ure popoldne naprej **zatvorjene** in se jih ne sme odpreti poprej, nego ob ponedeljkih, oziroma na dan, ki sledi prazniku, ob 5. uri zjutraj.

2. V gostilniških in krčmarskih obrtih, kojih imetelji posedujejo izven pravice žganjetoča tudi še druge pravice § 16. obrtnega reda, nadalje v slaščičarnah, v kolikor imajo sploh pravice žganjetoča, se v času, navedenem pod točko 1, ne sme ne točiti ne na drobno prodajati žganih opojnih pijač. To pa le v slučaju, da je dotičnemu obrtniku predpisana za žganjetoč posebna naklada v smislu § 11. zakona z dne 23. junija 1881, št. 63, v polletnem znesku 90 K, t. j. če se vrši žganjetoč kot glavni obrt.

3. V onih gostilniških in krčmarskih obrtih in slaščičarnah, v katerih se žganjetoč vrši le kot **postranski obrt**, se ne sme ob nedeljah in praznikih pred 12. uro dopoldne žganih opojnih pijač ne točiti, ne na drobno prodajati.

4. Kadar se vrši točenje ali nadrobno prodaja žganih opojnih pijač v zvezi s kakim drugim, ne gostilniškim in krčmarskim obrtom in sicer v posebnem prostoru, velja določilo točke 1, sicer pa določilo točke 2.

Kdor bi se tej odredbi ne hotel pokoriti, bode po določilih obrtnega reda strogo kaznovan in odvzela se mu bode obrtna pravica za žganjetoč, ako ne bi kaznovanje samo nič pomagalo.

Odredba stopi s 1. novembrom 1914 v veljavo in zaeno se z istim dnevom razveljavljata tuuradna žganjetoč zadevajoča razglosa z dne 9. februarja 1900, št. 4876 in 12. januarja 1901, št. 1354.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 17. oktobra 1914.

Izvršitev oprem za neveste

za otroke v zalogi

Ustanovljeno leta 1870.

PERILO

za gospode, dame in otroke lastnega izdelka
ki je radi izvrstnega kroja, točnega dela in nizke cene
daleč znano, priporoča

C. J. HAMANN

zaleznik perila ces. in kralj. Visokostij, častniških uniform.
zavodov, inštitutov, samostanov itd.

LJUBLJANA

Perilo po meri se najhitreje izvrši
Istotam prva kranjska
pralnica in likalnica
perila za gospode Motorni obrat

Najskrbneje varovanje perila. Najnovejši stroji.

Perilo se po načinu prve dunajske pralnice in likalnice
brez madežev kot novo lika in vse do srede vsakega
tedna vposlano perilo do sobote istega tedna izvrši.

Znano najpoštenejša postrežba.

Posteljno perje, puh
in kapok.

Predmeti za šport
Klobuki, kravate

Kopalno perilo. - Dr. Lahmanovo zdravstveno perilo
Pratobina in vezeljina
prvovrstna.

Prijatelj umrlemu prijatelju na bojnem polju.

(V spomin kuratu Valentinu Rozmanu.)

»Našinec« je prinesel v spomin vojaškemu kuratu Valentinu Rozmanu, ki je padel dne 27. avgusta t. l. pri Goligori blizu Lvova naslednje v vznesenih besedah napisano pismo njegovega tovariša, ki še opravlja delo usmiljenega samaritana na našem severnem bojišču. Pismo se glasi: »Bojna pošta št. 51, dne 17. septembra. Žarki tonečega solnca zlatijo bojišče. Zdajpazdaj bo zašlo. Večerna zarja... Zlatordeče žari večernica. Gleda na junaške bojevnike. Tisoče, na stotisoče jih je. Večdnevni vroči boji so jih utrudili. Njih junaški duh pa se bojuje naprej. Sovražnik je zmagal. Bili so vam to boji polni groze. Šrapneli, granate, kroglice so bučale, žvižgale, sikale. Čim večji je bil ta grozni koncert, tem več vztrajnosti, junaštva je bilo pri naših junakin. Njih življenje je bila smrt, njih smrt slava sovražnikov....

Na obvezovališču: Bojni zdravniki, duhovniki, imajo polne roke dela... in lastni tovariši. Zdajpazdaj še strahen pok iz topa srditega sovražnika... Zadnji odmevi ljutega boja. Puške so že davno utihnile... Vojaški kurat hodi od ranjenca do ranjenca, tolaži umirajoče, daje sv. odvezo, podeljuje sv. poslednje olje, omaga tudi telesno: poklada smrtnobledo glavo na telečnjak, jih krepča s požirkom pijače... Zdaj zagrmí top, sikne granata, vojaški kurat — pravi samaritan — se zgrudi po tleh, in ni več vstal... Granata ga je zadela naravnost v srce, in — prestalo je biti... Somrak lega na prostrano krvavo bojišče in zlatordeča večernica zre tako mirno na padle junake, zre na umirajoče, na smrtnoblede ustnice in skranje. Angel miru priplava iz sinjih višav in diči mrtvaške glave z zmagošlavno krono. In bojni tovariši vzamejo čepice z glave. Njih tiha, vroča molitev prodira skozi oblake in se dviga k prestolu Jezusa Kristusa in njegove preljube Matere... Ni ga genljivejšega pogrebnega obreda... Ali zdaj ni čas žalovanja... Vojakova smrt na bojišču je najkrasnejša žrtev, darovana na domovine oltarju... »O kako sladko je umreti v Bogu za domovino ter za cesarja in kralja!« — Izkopan je skupni grob... Vanj polože vse junake, smrt na bojišču je vse zenačila. Tu ni višjih in ne nižjih... Tudi ti, dragi prijatelj, počivaš po boju kakor dober pastir s svojimi ovčami vred v skupnem grobu. Pokazal si s svojim junaškim življenjem in s svojo junaško smrtjo, da dobi pastir daje svoje življenje za svoje ovce... Tvojega groba ne bo krasil ne kamen, ne križ. Skoraj bo poteptan, in sledu ne bo po njem... Ali tebe in tvoje junaške tovariše bo dičil večni spomin in krona slave nebeške. Počivaj v miru torej po boju, daleč od domovine, daleč od svojih dragih domačih. »Dobro vojno si

bojeval...« Ko pa spet zazeleni trava na tvojem grobu in razcveto se cvetlice in prileti ptica, žvrgoleča milo pesmico, bo to moja in vseh tvojih tovarišev na bojišču, če nas ohrani Bog, dragi tovariš in zvesti prijatelj, vroča naša molitev in nežen spomin drage dežele in tvoje ožje domovine... »Počivaj v pokoju, hlapec Gospodov, po boju!...« — Vojaški kurat p. p. 51.

Te vrstice pač pričajo, kako ljubezniv in simpatičen je bil Valentin Rozman in kako so to zlato dušo vedeli ceniti vsi, ki so se sešli kdaj z njim na življenja poti. Slava vrlemu možu!

Dvorec nesrečne bivše mehikanske cesarice Charlotte sredi vojne vihre.

V dneh, ko je potekala usoda antwerpenske trdnjave, so se listi spomnili nesrečne bivše mehikanske cesarice Charlotte, žene avstrijskega nadvojvode in kasnejšega mehikanskega cesarja Maksimilijana. Nesrečna žena je namreč preživljala svojo starost, ki jo obdaja dušna tema, v gradu Bouchout, ki leži med jugovzhodnim antwerpskim fortom Lierre in drugim trdnjavijskim pasom. Ravno tod so prodirali Nemci ter je stal dvorec Bouchout sredi najstrašnejšega boja. Ni dvoma, da so nesrečno njegovo prebivalko z njenim spremstvom že preje spravili na varno mesto, kamor ni segel vojni hrup.

Bouchout je lepa vas; cerkveni stolp je na vrhu pozlačen ter se na daleč vidi. Lokalna železnica vozi v Bouchout mimo Laekna, slavnega dvorca Leopolda II. Komaj sto korakov od postaje stoji krčma za poljske delavce, na kateri je čitati čuden napis: »Auberger du Prince — President Napoleon.« Kakor znano, se je tako imenoval kasnejši cesar Napoleon III. Kako je krčma v Bouchoutu prišla do tega naslova, se ne da dognati.

Nasproti tej krčmi stoji dvorec Bouchout. Grad in potrebna gospodarska poslopja leže v parku z visokimi drevesi, širokimi livadami in cvetočimi alejami. Cesaričino domovanje obdaja visok zid z močno železno ograjo. Za časa Leopolda II. sta pri vsakih vratih stražila po dva stražnika, ki sta imela nalog na vsakega streljati, ki bi se hotel približati, a tega ukaza ni bilo treba nikoli izvršiti.

Štirideset let je cesarica Charlotta stanovala tukaj z dvema dvornima damama, zdravnikom, stražniki in služinčadjo. Kadar je dovolilo njeno zdravje, so jo vodili peš na izprehod po parku. Spremljala jo je dvorna dama in dva bolniška strežnika. In čudno, bedna bolna žena se je najraje izprehajala po stezi, ki vodi krog grajskega jezera. Iz previdnosti je stal vedno v bližini stražnik, da bi preprečil morebitno nesrečo. Pred desetimi leti je cesarica izgledala še dokaj sveže in zdravo in v laseh je bilo videti le posamezne sive lase.

Zadnji pot je Charlotta obiskal

njen brat Leopold II. nekega jesenskega dne pred 12 leti. On je bil edina oseba, ki jo je nesrečna cesarica vselej spoznala. Toda onega dne se je izvršila čudna izprememba. Ko je kralj prišel v sobo, se mu je umobolna sestra globoko priklonila, vzkljknivša dvakrat: »Veličanstvo! Veličanstvo!« Nato je pohitela h glasovirju in začela burno igrati »Brabanconne«, belgijsko himno, in zmedeno peti. Leopolda II. je ta prizor silno potrl. Opetekaje se je zapustil dvorano, medtem ko je bolnica naprej burno udarjala po tipkah. To je bil zadnji sestanek med bratom in sestro.

A. Drame
Novomesto modna trgovina Novomesto
vlijudno priporoča krasno izbiro modernih
damskih klobukov
najnovije dunajske modele, forme in nakit
Vedno v zalogi
vsi modni predmeti
najfilnejše volneno zimsko blago.
3040 2% Rdečemu križu.

Večja tovarna na Kranjskem išče
skladiščnega pomočnika

kateri se razume na rezano kakor tudi tesano blago ter na prejemanje in na oddajanje blaga; ako je več izdelovanju na žagi, ima prednost. — Ponudbe se prosi na upravo »Slovenca« pod številko 3027 doposlati. 3027

Naročajte „Slovenca“!

zdravniško priporočeno **kritvoroče**
vino daje moč in zdravje.
Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4-80. Edina zaloga
Br. Novaković
veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.
Ljubljana. 2631

Prodajni oklic.

Naznanja se, da se **takoj proda** v Prelogah blizu kolodvora Rožni dol—Pribižje železnice Rudolfovo—Metlika—deželna meja ob okrajni cesti Rudolfovo—Semič stoječe

poslopje

ki se je postavilo leta 1912 za gradbeno vodstvo semiškega predora, s postranske stavbo ih malim vrtom vred.

Poslopje je zgrajeno z lesenim ogradjem po sistemu „hygiea“, ki zadržuje popolnoma toploto in zvok in ima v pritličju 6 sob, od katerih je ena opravljena, kopalji, kuhinjo in postranske prostore, v podstrešju pa kuhinjo in 2 kabineta.

Nastavljen je strelovod, pri hiši se nahaja vodnjak, kamor se steka strešna voda. Opozarja se, da je mogoče razstaviti poslopje in je na novo postaviti kje drugje. Načrti so na vpogled pri c. kr. žel. gradbenem vodstvu v Rudolfovem v uradnem času, kjer se lahko tudi dogovori za ogled na licu mesta.

Ponudbe naj se določijo frankirano najkasneje do 15. novembra 1914 opoldne c. kr. žel. gradbenemu vodstvu v Rudolfovem, ali osebno vložijo.

Sprejem ponudb je odvisen od odobritve od strani c. kr. žel. gradbenega ravnateljstva na Dunaju.

Vse prenosnine plača kupec.

Rudolfovo, 20. oktobra 1914.

C. kr. žel. gradbeno vodstvo.

Prvi slov. pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica št. 44

prireja

pogrebe

v Ljubljani in na deželi, od najpreprostejše do najelegantnejše vrste, v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo

vseh potrebščin za mrliče

kakor: kovnaste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Zahteva naj vsakdo o potrebi cenik in prepričal se bo, da so cene znatno nižje kakor drugod. — Ceniki so franko in zastonj na razpolago.

Posebno se tudi priporoča onim sorodnikom na deželi, ki imajo svojce v deželni bolnici. Te pogrebe oskrbuje po izredno nizkih cenah. — Za slučaj potrebe se vlijudno priporoča

Josip Turk.